

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Факультет урбаністики та просторового планування
Кафедра міського господарства

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

на тему:

«Оцінка впливу інвестицій на розвиток міст: порівняння досвіду розвинених країн
та країн з перехідною економікою»

Алешков Олександр Валерійович

Київ 2024 р.

						1
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Факультет урбаністики та просторового планування
Кафедра міського господарства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Доцент кафедри міського господарства, кандидатка економічних наук

Денисенко Н. О.

„___” _____ 20__ року

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

«Оцінка впливу інвестицій на розвиток міст: порівняння досвіду розвинених
країн та країн з перехідною економікою»
(назва)

Виконав Алешков Олександр Валерійович
(прізвище, ім'я та по батькові повністю)

192 «Будівництво та цивільна інженерія»
(спеціальність)

«Урбаністика і просторове планування»
(освітня програма)

Групи УПІМ-22

Керівник : кандидат економічних наук
Денисенко Наталія Олегівна

Київ 2024 р.

						2
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Факультет: урбаністики та просторового планування
Випускова кафедра: міського господарства
Освітній рівень: магістр за ОПП/ОНП
Спеціальність: 192 «Будівництво та цивільна інженерія»
Освітня програма: «Урбаністика і просторове планування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

_____ року
„__” _____ 20__ року

**З А В Д А Н Н Я
ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

Алешков Олександр Валерійович

(прізвище, ім'я та по батькові студента)

1. Тема роботи : «Оцінка впливу інвестицій на розвиток міст: порівняння досвіду розвинених країн та країн з перехідною економікою»

затверджена наказом ректора КНУБА № _____ від «__» _____ 20__ року

2. Керівник роботи: к.е.н., доц. Денисенко Наталія Олегівна

(прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

3. Строк подання студентом роботи до захисту : «__» _____ 20__ року

4. Зміст пояснювальної записки за розділами:

Р. 1. Теоретичні основи аналізу впливу інвестицій на розвиток міст

Р. 2. Порівняльний аналіз досвіду міської інвестиційної діяльності розвинених країн

Р. 3. Обґрунтування напрямів стратегії модернізації міської інфраструктури м. Києва

Р. 4. Висновки

Р. 5. Використана література

Р. 1. Теоретичні основи аналізу впливу інвестицій на розвиток міст. Поняття інвестицій та їх роль у розвитку міст. Аналіз теорій впливу інвестицій на економічний розвиток. Оцінка впливу інвестицій на розвиток міст.

						3
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

Р. 2. Порівняльний аналіз досвіду міської інвестиційної діяльності розвинених країн. Огляд досвіду розвинених країн у використанні інвестицій для розвитку міст. Аналіз стратегій та програм розвитку міських інфраструктур. Характеристика стратегії розвитку міста як передумови стратегії модернізації міської інфраструктури.

Р. 3. Обґрунтування напрямів стратегії модернізації міської інфраструктури м. Києва . Обґрунтування напрямів Стратегії модернізації міської інфраструктури м. Києва у післявоєнний період. Напрями модернізації SMART-інфраструктури м. Києва на основі використання іноземного досвіду. Виявлення чинників, що сприяють розвитку міста та приторможують його. Запровадження військової інфраструктури м. Києва у сучасних умовах

Р. 4. Висновки.

Р. 5. Використана література

6. Календарний план виконання роботи: а) наукова частина;
б) практична частина.

Види робіт та їх зміст	Дата виконання
Вступ	
Розділ 1. Теоретичні засади концепції просторового планування в Україні	
Розділ 2. Імплементація підходів інтегрованого просторового планування	
Розділ 3. Концепція інтегрованого розвитку міст: необхідність та можливості застосування в Україні	
Розділ 4. Висновки	
Розділ 5. Використана література	
Остаточне оформлення роботи	
Направлення роботи для перевірки на плагіат	
Попередній захист роботи на випусковій кафедрі	
Направлення роботи на рецензування	

7. Консультанти розділів атестаційної випускної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Перевірів	
		дата	підпис
Розділ 1.	к.е.н.,доц. Денисенко Наталія Олегівна		
Розділ 2.	к.е.н.,доц. Денисенко Наталія Олегівна		
Розділ 3.	к.е.н.,доц. Денисенко Наталія Олегівна		
Розділ 4.	к.е.н.,доц. Денисенко Наталія Олегівна		
Розділ 5	к.е.н.,доц. Денисенко Наталія Олегівна		

8. Дата видачі завдання « ___ » _____ 20__ року

Зав. кафедри _____

(підпис)

Апостолова-Сосса Л.О.

(прізвище та ініціали)

						4
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

Керівник	_____	Денисенко Наталія Олегівна.
	(підпис)	(прізвище та ініціали)
Здобувач	_____	Алешков О.В.
	(підпис)	(прізвище та ініціали)

РЕЗЮМЕ (SUMMARY)		<i>Алешков Олександр Валерійович</i> <i>Aleshkov Oleksandr Valeriyovych</i>	
<i>до атестаційної випускної роботи</i> <i>здобувача:</i>			
<i>ЗВО</i>	Київський національний університет будівництва і архітектури		
<i>Тема</i> <i>(українською та</i> <i>англійською)</i>	Оцінка впливу інвестицій на розвиток міст: порівняння досвіду розвинених країн та країн з перехідною економікою Assessment of the impact of investments on urban development: a comparison of the experience of developed countries and countries with transition economies		
<i>Освітній ступінь</i>	магістр за ОПП/ОНП		
<i>Факультет</i>	урбаністики та просторового планування		
<i>Випускова кафедра</i>	міського господарства		
<i>Спеціальність</i>	192 «Будівництво та цивільна інженерія»		
<i>Освітня програма</i>	урбаністика і просторове планування		
<i>Керівник</i>	к.е.н., доц. Денисенко Наталія Олегівна		
<i>Обсяг роботи:</i>	<i>пояснювальна записка, стор.</i>	<i>розділів</i>	<i>креслень формату А1</i>
	96	5	0
<i>Розділ 1</i>	Теоретичні основи аналізу впливу інвестицій на розвиток міст		
<i>Розділ 2</i>	Порівняльний аналіз досвіду міської інвестиційної діяльності розвинених країн		
<i>Розділ 3</i>	Обґрунтування напрямів стратегії модернізації міської інфраструктури м. Києва		
<i>Розділ 4</i>	Висновки		
<i>Розділ 5.</i>	Список літератури		
<i>Висновки по роботі:</i>	Міська інвестиційна діяльність є багатогранним процесом, що вимагає комплексного підходу та тісної співпраці між державою, приватним сектором та громадськістю. Залучення інвестицій у розвиток міської інфраструктури забезпечує сталий розвиток міст, підвищує їхню конкурентоспроможність та створює комфортні умови для проживання. Досвід розвинених країн та рекомендації щодо модернізації міської інфраструктури м. Києва можуть стати основою для формування ефективних стратегій розвитку українських міст у післявоєнний період		

					5
<i>Зм.</i>	<i>Лист</i>	<i>№ докум.</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>	<i>Лист</i>

ЗМІСТ

Вступ.....	
1.Теоретичні основи аналізу впливу інвестицій на розвиток міст.....	
1.1 Поняття інвестицій та їх роль у розвитку міст.....	
1.2 Аналіз теорій впливу інвестицій на економічний розвиток.....	
1.3 Оцінка впливу інвестицій на розвиток міст.....	
2.Порівняльний аналіз досвіду міської інвестиційної діяльності розвинених країн.....	
2.1 Огляд досвіду розвинених країн у використанні інвестицій для розвитку міст.....	
2.2 Аналіз стратегій та програм розвитку міських інфраструктур.....	
2.3 Характеристика стратегії розвитку міста як передумови стратегії модернізації міської інфраструктури.....	
3. Обґрунтування напрямів стратегії модернізації міської інфраструктури м. Києва	
3.1 Обґрунтування напрямів Стратегії модернізації міської інфраструктури м. Києва у післявоєнний період	
3.2 Напрями модернізації SMART-інфраструктури м. Києва на основі використання іноземного досвіду.....	
3.3 Виявлення чинників, що сприяють розвитку міста та приторможують його.....	
3.4 Запровадження військової інфраструктури м. Києва у сучасних умовах.....	
5.Висновки.....	
6.Використана література	

						7
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

Вступ

У сучасному світі міський розвиток є однією з ключових складових економічного прогресу та соціального благополуччя. Інвестиції в міські інфраструктурні проекти відіграють важливу роль у стимулюванні цього розвитку, забезпечуючи сталість і підвищення якості життя населення, створюючи нові робочі місця та сприяючи економічному зростанню. Історично багато країн, які перебувають на різних етапах економічного розвитку, вкладають значні ресурси у розвиток муніципальних територій для забезпечення сталого економічного зростання та підвищення якості життя своїх громадян.

Ефективність інвестицій у міський розвиток може суттєво відрізнятись в залежності від рівня економічного розвитку країни. Розвинені країни мають значний досвід та ресурси для реалізації великих інфраструктурних проектів, в той час як країни з перехідною економікою можуть зіткнутися з особливими викликами, такими як обмежені бюджетні ресурси та нестабільність управління. Розвинені країни, такі як США, Японія, Нідерланди та інші, відомі своїми високими технологічними стандартами та розвинутою інфраструктурою, яка є результатом історичних та сучасних інвестицій. З іншого боку, країни з перехідною економікою, такі як Україна, Польща, Вірменія та інші, зазнають періоду перебудови після зміни економічного статусу, і їх досвід у використанні інвестицій для розвитку міст може виявитися особливо цікавим для вивчення.

Метою даного дослідження є комплексна оцінка впливу інвестицій на розвиток міст шляхом детального порівняння досвіду розвинених країн (наприклад, Німеччина, Франція, США) та країн з перехідною економікою (наприклад, Україна, Польща, Грузія). Дослідження спрямоване на визначення ключових економічних, соціальних та екологічних факторів, що впливають на ефективність інвестицій у міську інфраструктуру, ідентифікацію успішних інвестиційних стратегій, оцінку коротко- та довгострокових наслідків інвестицій на розвиток міст, а також виявлення бар'єрів та викликів при залученні інвестицій у країнах з перехідною економікою. Для досягнення зазначених цілей

						8
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

передбачається використання кількісних та якісних методів дослідження, включаючи аналіз статистичних даних, проведення експертних інтерв'ю та вивчення конкретних кейсів, що дозволить розробити практичні рекомендації для покращення інвестиційного клімату та сталого розвитку міських територій у країнах з перехідною економікою.

Завданнями даного дослідження є аналіз теоретичних підходів до вивчення впливу інвестицій на розвиток міст та визначення основних економічних, соціальних і екологічних показників; дослідження інвестиційних стратегій у розвинених країнах на прикладі конкретних міст (Німеччина, Франція, США) для виявлення успішних моделей інвестування та оцінки їх результатів; аналіз інвестиційних стратегій у країнах з перехідною економікою (Україна, Польща, Грузія) для визначення ефективності та специфічних викликів; проведення порівняльного аналізу досвіду розвинених країн та країн з перехідною економікою для виявлення спільних рис і відмінностей; розробка практичних рекомендацій для покращення інвестиційного клімату в країнах з перехідною економікою на основі успішних практик розвинених країн; оцінка економічного, соціального та екологічного впливу інвестицій на розвиток міст шляхом кількісного та якісного аналізу відповідних показників.

Дослідження допоможе нам провести аналіз стратегій інвестування у розвиток міст, які використовують розвинені країни і країни з перехідною економікою.

Об'єктом дослідження є процеси інвестування у міську інфраструктуру та їх вплив на розвиток міст як у розвинених країнах, так і в країнах з перехідною економікою. Це включає економічні, соціальні та екологічні аспекти, що впливають на загальну динаміку розвитку міських територій під впливом різних типів інвестицій.

Предметом дослідження є конкретні механізми та стратегії залучення та використання інвестицій у міську інфраструктуру, а також їх наслідки для економічного зростання, соціального розвитку та екологічної стійкості міст.

Особлива увага приділяється порівнянню підходів та результатів інвестування між

						9
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

розвиненими країнами та країнами з перехідною економікою, виявленню найкращих практик та розробці рекомендацій для підвищення ефективності інвестицій у країнах з перехідною економікою.

Вивчення успішних інвестиційних проєктів у містах цих країн та їх впливу на економічний, соціальний та екологічний розвиток.

Оцінка ефективності різних підходів до інвестування у розвиток міст і виявлення передових практик, які можуть бути адаптовані для країн з перехідною економікою.

Визначення факторів, які сприяють успішному впровадженню інвестиційних проєктів у містах та їхньому впливу на підвищення якості життя населення.

Надання рекомендацій для удосконалення інвестиційного процесу в розвиток міст у різних контекстах економічного розвитку.

Ця робота спрямована на розширення знань про ефективні стратегії та практики інвестування у розвиток міст, що відкриє можливості для покращення управління муніципальними ресурсами та підтримки сталого розвитку міст у майбутньому.

Зростання урбанізації у світі вимагає постійного удосконалення міських інфраструктури та ефективного управління розвитком міст. Міста виступають як ключові економічні центри, проте їхній розвиток стикається з викликами сталого розвитку, цифрової трансформації та геополітичної конкуренції. У цьому контексті оцінка впливу інвестицій на розвиток міст стає надзвичайно актуальною, оскільки вона допомагає розуміти, як інвестиції сприяють економічному зростанню, соціальному покращенню та сталому розвитку міст, а також виявляти передові практики, які можуть бути використані для оптимізації цього процесу в різних країнах. [30]

						10
<i>Зм.</i>	<i>Лист</i>	<i>№ докум.</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>		<i>Лист</i>

РОЗДІЛ 1

Теоретичні основи аналізу впливу інвестицій на розвиток міст

						11
<i>Зм.</i>	<i>Лист</i>	<i>№ докум.</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>		<i>Лист</i>

1.1 Поняття інвестицій та їх роль у розвитку міст.

Інвестиції - це не лише фінансові потоки, але й ключовий механізм створення майбутнього розвитку, особливо у містах. Їх роль тут дуже значуща, оскільки міста є центрами економічної активності, інновацій та культурного життя. Розглядаючи поняття інвестицій у контексті міського розвитку, ми визначаємо їх як важливий інструмент залучення фінансових та інших ресурсів у різні сфери міської інфраструктури та господарства з метою створення нових можливостей та поліпшення якості життя мешканців.

Інвестиції в міста можуть охоплювати широкий спектр сфер, включаючи інфраструктуру, освіту, охорону здоров'я, житлове будівництво, транспорт та технології. Вони стимулюють розвиток міста з кількох ключових перспектив.

Інвестиції у міський розвиток створюють можливості для відкриття нових підприємств, розвитку малих та середніх підприємств і, отже, створення нових робочих місць для мешканців міста. Це сприяє зменшенню безробіття та підвищенню рівня життя через збільшення доходів, покращення доступу до роботи та послуг, а також зростання загального рівня економічного благополуччя.

Розвиток інфраструктури є ключовим аспектом міського розвитку. Інвестиції у міську інфраструктуру, такі як будівництво та реконструкція доріг, розвиток міського транспорту, покращення систем водопостачання та каналізації, мають значний вплив на якість життя мешканців. Покращення цих систем створює комфортніші умови для проживання, зменшує транспортні затори, поліпшує доступність до послуг та робочих місць. Крім того, інфраструктурні інвестиції створюють необхідну базу для подальшого економічного зростання, приваблюючи нові інвестиції, підприємства та туристів, що сприяє сталому розвитку міста.

Стимулювання інновацій та технологічного розвитку через інвестиції у дослідження та розвиток нових технологій є важливим фактором для просування міста як центру високих технологій. Ці інвестиції сприяють нарощуванню інноваційних проектів, розробці передових технологій та поширенню цифрових

						12
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

рішень у місті. Це не лише створює сприятливе середовище для розвитку високотехнологічних підприємств та стартапів, але й привертає талановитих фахівців та інвесторів. Поєднання інновацій та технологічного розвитку з розвитком міської інфраструктури створює привабливу екосистему для бізнесу та життя, що сприяє загальному просуванню та економічному зростанню міста.

Збільшення привабливості міста для бізнесу та інвесторів через інвестиції у його розвиток відкриває широкі можливості для розвитку нових проектів та залучення додаткових інвестицій. Привабливі умови можуть створюватися шляхом поліпшення інфраструктури, розвитку бізнес-екосистеми та впровадження інноваційних програм.

Успішність інвестиційних проектів у місті визначається численними факторами, такими як ефективне управління, стабільність економічного та політичного середовища, рівень корупції, а також доступність кваліфікованої робочої сили. Тому при розробці та реалізації інвестиційних стратегій необхідно уважно враховувати ці аспекти, а також активно співпрацювати з місцевими урядовими та бізнес-структурами для створення сприятливого середовища для розвитку підприємництва та інвестицій.

Інвестиційні проекти наповнюють бюджет, створюють додаткові робочі місця та стимулюють економічний розвиток міста та його регіону. Традиційно, коли йдеться про інвестиції, ми часто маємо на увазі залучення закордонного капіталу. Однак українські бізнесмени та керівники підприємств все частіше виявляють зацікавленість у власних містах. Це особливо актуально для Львова. Зараз, з огляду на виклики війни та пандемії Covid-19, інвестори переорієнтовуються з мети отримання прибутку на сприяння місцевим громадам.

Не всі освідомленні про те, що бізнес вносить більше 65% доходу у міський бюджет Львова, і це лише з податку на доходи фізичних осіб (ПДФО). Але співпраця з місцевою владою у різноманітних проектах відкриває перед підприємцями можливість активніше долучитися до розвитку міста. Розуміючи, куди йдуть податки, бізнес готовий більше вкладатися у інвестиційне життя міста.

						13
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

На сьогодні для українських інвесторів недостатньо лише отримувати дивіденди. Вони прагнуть бути корисними, вирішувати глобальні проблеми та дбати про довкілля. Інвестиційні проекти приваблюють їх саме тим, що дозволяють не лише заробляти, а й одночасно створювати кращі умови для майбутнього. Ця модель дедалі активніше використовується в Україні.

Сучасним інвестиційним трендом стали «імпакт-інвестиції» - ціла філософія ведення бізнесу, яка інвестує в проекти, що мають позитивний соціальний або екологічний вплив. Вони приносять фінансову вигоду, але часто меншу, ніж середня ставка доходності бізнесу. Проте покращується репутація, оскільки зараз в тренді бізнес, який діє свідомо.

У Львові та в Україні є багато чудових прикладів, вони відкривають свої двері у колишньому приміщенні заводу автотранспорту. Цей простір об'єднує людей зі схожими цілями - екологічність, спів творення продукту, комфорт та розвиток. Це додаткові функції, які отримує інвестор, ставши партнером. Міста, де реалізовано хоча б один такий проект, вже сьогодні відчувають суспільну користь від нього. Інвестуючи в міста – ми інвестуємо у розвиток та даємо можливість містам ставати комфортнішими для життя й роботи. Звісно, кожен інвестор український чи закордонний шукає для себе якісний проект. Він має бути привабливим і задовольняти всі критерії інвестора, аби заохотити до вкладення чималих коштів. Важливою умовою залучення є довіра, діалог бізнесу і влади та виконання домовленостей у майбутньому. Часто місцева влада має запит, а бізнес – ресурс і важливо, щоб відбувся діалог. Тоді у кожного з них є розуміння потреб і критерії співпраці. Інвестора можна залучити лише тоді, коли є гарантії дотримання всіх умов. [17]

Звісно, інвестувати кошти легше у проекти з нуля, ніж реконструювати вже готові об'єкти. Часто нові проекти стають справжнім викликом. Але вони дають змогу втілити сміливі й амбітні бізнес-ідеї та запровадити нові технології.

						14
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

1.2 Аналіз теорій впливу інвестицій на економічний розвиток

Інвестиції відіграють критичну роль у стимулюванні економічного розвитку, і ряд теорій намагається пояснити механізми, які визначають їх вплив на економіку.

Найвідомішими теоріями є:

Акумуляційна теорія, яка була спочатку розроблена Адамом Смітом та подальше розвитком отримала від Карла Маркса, стверджує, що економічний розвиток залежить від обсягу і ефективності інвестицій. Основна ідея полягає в тому, що інвестиції є ключовим фактором для нагромадження капіталу, а отже, і для економічного зростання.

У контексті міст та їх розвитку акумуляційна теорія вказує на те, що інвестиції в інфраструктуру, промисловість, освіту та інші сфери можуть створювати нові матеріальні та нематеріальні активи, які в свою чергу забезпечують підвищення продуктивності праці, стимулюють рост підприємництва, приваблюють іноземний капітал, а також створюють робочі місця.

Наприклад, інвестиції в будівництво доріг, мостів, метрополітенів та інших об'єктів інфраструктури сприяють покращенню доступу до ринків та зменшенню витрат на транспорт для бізнесу, що стимулює економічну активність. Інвестиції в освіту та дослідження забезпечують розвиток людського капіталу, що може призвести до появи нових технологій та інновацій, що підтримують конкурентоспроможність міста та його економічне зростання.

Акумуляційна теорія підкреслює важливість інвестицій як каталізатора економічного розвитку міст та вказує на те, що ефективне використання інвестиційних ресурсів може призвести до сталого економічного зростання та підвищення рівня життя мешканців.

Теорія економічного зростання, розвинута такими економістами, як Роберт Солоу та Пол Ромер, стверджує, що економічне зростання залежить від інновацій та технологічного прогресу. В контексті міст, ця теорія підкреслює важливість інвестицій в дослідження та розвиток нових технологій, які можуть сприяти

						15
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

створенню нових галузей та підвищенню продуктивності, що в свою чергу стимулює економічне зростання міста.

Теорія економічного зростання становить один із найбільш складних аспектів економічної науки, оскільки вона спрямована на аналіз розвитку ринкової економіки. Як можна визначити внесок кожного фактора виробництва в процес зростання суспільного продукту? Які показники можна використовувати для вимірювання якісного поліпшення праці, капіталу та землі? Особливе значення аналізу економічного зростання набуває в останні десятиліття, оскільки саме економічне зростання має досить суперечливий характер.

Можна досягти збільшення виробництва та споживання матеріальних благ, зменшуючи їхню якість, заощаджуючи на очисних спорудах та погіршуючи умови життя. Тимчасове зростання виробництва можна також досягти через експлуатацію ресурсів. Однак такий ріст може бути нестійким або навіть небажаним. Отже, економічне зростання має сенс лише в тому випадку, якщо воно поєднується з соціальною стабільністю та оптимізмом.

Економічне зростання, якому сприяють різні фактори, передбачає досягнення різних балансованих цілей, таких як збільшення тривалості життя, зниження захворюваності та травматизму, підвищення рівня освіти та культури, задоволення потреб та раціоналізація споживання, соціальна стабільність, подолання убожества, досягнення повної зайнятості та захист довкілля.

Характер та динаміка економічного розвитку країни привертають найбільшу увагу економістів та політиків. Багато в чому життя країни і її перспективи залежать від того, які процеси відбуваються в її економіці, які структурні зміни відбуваються в національній економіці.

Проблеми економічного зростання виникли перед людством ще у ХХ столітті, хоча це не означає, що вони раніше нікого не турбували. Вперше питання про економічне зростання висловили меркантилісти, а Ф. Кене вже більш систематично розглянув цю проблему. Протягом останніх десятиліть однією з найважливіших довгострокових цілей економічної політики будь-якої країни є

						16
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

стимулювання економічного зростання та підтримка його на стабільному та оптимальному рівні.

Важливо мати чітке уявлення про економічне зростання, його стимулюючі та стримуючі фактори, оскільки це складний процес. Американський історик економічної думки Б. Селігмен зазначав, що теорія економічного зростання має враховувати природні ресурси, політичні інститути, законодавство, а також психологічні і соціальні фактори. Розробка такої всебічної теорії, на його думку, є майже недосяжною. Відомі економісти, які створювали теорії економічного зростання, не мали на меті створення універсальної теорії, оскільки таке завдання майже неоскільки. Кожна теорія або модель мають свої припущення та абстракції, що дозволяють виділити найбільш суттєві фактори економічного зростання. [9]

З точки зору етимології терміну "зростання", він близький до поняття "розвиток", але "розвиток" має ширший зміст. Економічний розвиток - це процес переходу країни від одного економічного стану до іншого, більш вдосконаленого та якісно нового, на основі відповідних структурних та інституціональних змін, що комплексно проявляються в якісному вдосконаленні всієї економічної системи.

Економічне зростання, у масштабі всього суспільного виробництва, визначається збільшенням річного обсягу виробництва товарів і послуг. Це показник можна виміряти через Валовий національний продукт (ВНП) або Валовий внутрішній продукт (ВВП).

Проте важливо враховувати тільки реальні зміни в ВНП, а не номінальні (в ціновому вираженні), оскільки зміна цін не відображає справжнього економічного зростання. Наприклад, якщо ціни зростуть, але обсяг виробництва залишиться незмінним, це не вказує на економічне зростання.

Для порівняння економічного зростання між країнами часто використовується показник "ВНП на душу населення" та темпи його зростання. Цей показник дає уявлення про рівень життя та добробуту населення. Проте, враховуючи чисельність населення, можна зрозуміти, що великий ВНП не завжди означає високий рівень життя. Наприклад, ВНП Індії може бути набагато вищим за

						17
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

ВВП Швейцарії, але рівень життя в Швейцарії може бути набагато вищим через меншу чисельність населення.

Отже, для оцінки економічного зростання важливо враховувати реальні зміни у виробництві, а також у чисельності населення для отримання більш точних результатів.

Екстенсивний тип економічного зростання, як першоджерело розширеного відтворення, ґрунтується на розширенні обсягів виробництва завдяки трьом основним факторам: основному капіталу, робочій силі та матеріальним витратам. Для вивчення внеску кожного з цих факторів у збільшення випуску продукції застосовується економетрика, наука, що досліджує кількісні зміни в економіці.

Роберт Солоу, лауреат Нобелівської премії, у своїх дослідженнях використовував виробничу функцію, яка виражає залежність випуску продукції від основного капіталу, праці та "землі" (природних матеріальних ресурсів). Він встановив, що при відсутності технічного прогресу (екстенсивному розширенні виробництва) модель економічного зростання має властивість постійної віддачі від масштабу збільшення факторів.

Ця властивість виражається формулою $NY = F(NK, NL, NN)$, де N відповідає збільшенню величини капіталу, праці та матеріальних витрат. Отже, якщо ці фактори зростають у N раз, то обсяг виробництва також збільшиться в N раз, що характерно для екстенсивного збільшення виробництва.

Екстенсивне економічне зростання, найбільш легкий шлях господарського розвитку, ґрунтується на швидкому освоєнні природних ресурсів та забезпечує велику зайнятість робочої сили. Це дозволяє скоротити безробіття та забезпечити швидке зростання випуску продукції. Однак такий підхід має свої недоліки, зокрема, технічний застій, коли збільшення виробництва не супроводжується технологічним прогресом. Це призводить до нераціонального використання ресурсів та виснаження природних джерел.

Під час екстенсивного зростання, збільшення виробництва пропорційне збільшенню використовуваних ресурсів, а ефективність виробництва залишається

						18
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

на попередньому рівні. Це може призвести до витратного характеру економічного зростання та кризових ситуацій у довгостроковій перспективі.

Інтенсивний тип економічного зростання, навпаки, характеризується підвищенням ефективності виробничих факторів через технологічний прогрес. Це означає якісне поліпшення всіх аспектів виробництва та раціональне використання виробничого потенціалу.

У випадку розширеного відтворення з'являється новий аспект економічного зростання: підвищення ефективності традиційних факторів. Це призводить до перетворення виробничої функції. Простіше кажучи, якщо витрати на виробничі фактори залишаються незмінними, а їхня сукупна продуктивність зростає на 1%, то обсяг виробництва також зростає на 1%.

Інтенсивний тип економічного розвитку базується на широкому впровадженні ефективних засобів виробництва, таких як передові технології, досягнення науки та підвищення кваліфікації працівників. Це сприяє покращенню якості продукції, підвищенню продуктивності праці, збереженню ресурсів та кращому використанню наявних матеріальних ресурсів.

Перевагою інтенсивного збільшення виробництва є можливість подолати обмеженість природних ресурсів та досягнути високих темпів економічного розвитку. Найбільш вигідним аспектом такого підходу є збереження ресурсів. Наприклад, для збереження однієї тонни палива за допомогою нових технологій потрібно витратити в 3-4 рази менше ресурсів порівняно з традиційними методами.

Основна відмінність між теорією економічного зростання та акумуляційною теорією полягає у способі підходу до інвестицій. В теорії економічного зростання, акцент робиться на необхідності стимулювання технологічного прогресу та інновацій, які можуть призвести до підвищення продуктивності та покращення якості життя. Такі інвестиції можуть бути спрямовані на дослідження та розвиток нових технологій, а також на навчання та розвиток людського капіталу.

У порівнянні з акумуляційною теорією, де головний акцент робиться на нагромадженні капіталу та його ефективному використанні для створення нових матеріальних та нематеріальних активів, теорія економічного зростання

						19
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

підкреслює значення інновацій та технологічного прогресу як основних джерел економічного зростання.

Теорія економічного зростання вказує на те, що інвестиції в інновації та технологічний прогрес можуть стимулювати економічний розвиток міста, сприяючи появі нових галузей та підвищенню продуктивності. В той час як акумуляційна теорія наголошує на важливості нагромадження капіталу та створенні матеріальних активів.

Теорія кластерів, розвинута Майклом Портером, стверджує, що галузеві кластери, які представляють собою групи взаємопов'язаних підприємств із спеціалізованою інфраструктурою та підтримкою, можуть стати джерелом конкурентної переваги та сприяти економічному зростанню міста. В контексті міст, теорія кластерів підкреслює важливість концентрації підприємств та інституцій в певних галузях у визначеній територіальній області, що сприяє обміну знаннями, ідеями та ресурсами, тим самим створюючи умови для сталого економічного розвитку.

Переваги теорії кластерів над іншими теоріями, такими як теорія економічного зростання та акумуляційна теорія, включають стимулювання інновацій: Кластери сприяють обміну знаннями та ідеями між підприємствами, що може сприяти появі інновацій та розвитку нових технологій.

Ефективне використання ресурсів: Кластери дозволяють підприємствам спільно використовувати інфраструктуру, послуги та ресурси, що сприяє зменшенню витрат та підвищенню продуктивності.

Створення конкурентної переваги: Кластери можуть створити умови для співпраці між підприємствами, що сприяє збільшенню їх конкурентоспроможності на ринку.

Незважаючи на ці переваги, теорія кластерів також має свої недоліки.

Одним з таких недоліків є ризик концентрації, якщо галузевий кластер є домінуючим у місті, це може збільшити ризик вразливості економіки міста до змін у даній галузі або конкурентного тиску.

						20
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

Другий недолік це наявність бар'єрів для нових учасників. Деякі кластери можуть мати високі бар'єри для входу для нових підприємств, що може обмежити конкуренцію та інновації.

Ризик монополізації ринку: Кластери можуть сприяти формуванню монополістичних структур у галузях, що може призвести до зменшення конкуренції та інновацій.

Теорія кластерів відображає важливий аспект економічного розвитку міста, проте її успішне застосування вимагає уважного врахування переваг та недоліків

Інфраструктурна теорія підкреслює важливість інвестицій в будівництво та розвиток інфраструктурних об'єктів, таких як дороги, мости, енергетичні системи, водопостачання та каналізація, транспортна мережа, телекомунікації та інші. В контексті міст, інфраструктурні інвестиції мають значний вплив на економічний розвиток.

Поліпшення умов для бізнесу: Якщо місто має добре розвинуту інфраструктуру, це сприяє збільшенню ефективності бізнес-процесів, зменшенню витрат та підвищенню конкурентоспроможності підприємств.

Інфраструктурні проекти можуть створити позитивний ефект "мультиплікатора", стимулюючи інвестиції в інші сфери економіки та приваблюючи нові проекти.

Поліпшення якості життя: Якісна інфраструктура забезпечує зручність та безпеку для мешканців, що покращує їхній стандарт життя та збільшує привабливість міста для нових жителів та інвесторів.

Розвиток туризму та інвестиційного привабливості: Добре розвинена інфраструктура та комфортні умови перебування привертають туристів та інвесторів, що сприяє розвитку туристичного та інвестиційного секторів.

Переваги теорії інфраструктури над іншими теоріями, такими як теорія економічного зростання, акумуляційна теорія та теорія кластерів, включають в себе необхідність для ефективного функціонування економіки: Інфраструктура є основою для розвитку інших секторів економіки та забезпечує їхнє ефективне функціонування.

						21
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

Довгостроковий вплив інвестиції в інфраструктуру мають довгостроковий вплив на економічний розвиток міста, забезпечуючи стабільність та зручність у майбутньому.

Незважаючи на ці переваги, теорія інфраструктури також має свої недоліки:

Великі витрати та тривалість проектів часто потребують значних фінансових та часових ресурсів, що може бути викликом для інвесторів. Будівництво та реконструкція інфраструктури об'єктів може стикатися з різними ризиками, такими як технічні проблеми, фінансові труднощі, бюрократичні перешкоди та інші. Теорія має значний вплив на інвестиційний та економічний розвиток міст, проте її успішне втілення вимагає уважного аналізу та врахування різноманітних факторів

						22
<i>Зм.</i>	<i>Лист</i>	<i>№ докум.</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>		<i>Лист</i>

1.3 Оцінка впливу інвестицій на розвиток міст

Вплив інвестицій на розвиток міста є складним процесом, що включає ретельний аналіз різних аспектів та етапів інвестиційних проектів та їх впливу на міське середовище. Проведення оцінки дозволяє зрозуміти, наскільки успішно інвестиції впливають на економічний, соціальний та екологічний розвиток міста.

Під час оцінки впливу інвестицій на місто важливо ретельно проаналізувати економічні аспекти. Це включає в себе ряд ключових показників, таких як валовий внутрішній продукт (ВВП), рівень зайнятості, обсяги інвестицій, доходи населення та інші економічні показники. Зростання ВВП внаслідок інвестицій може свідчити про економічний розвиток та покращення стану міської економіки. Інвестиції часто стимулюють створення нових робочих місць у місті, аналіз рівня зайнятості дозволяє оцінити ефективність інвестиційних проектів у створенні нових можливостей для мешканців та зменшенні безробіття. Обсяги інвестицій вказують на суму коштів, які направлені на реалізацію різних проектів у місті, аналіз цього показника дозволяє визначити активні напрямки розвитку та потенційні можливості для подальшого зростання. Інвестиції можуть також призвести до збільшення доходів мешканців міста через створення нових робочих місць та зростання попиту на працю. Важливо розглянути як прямі, так і непрямі ефекти інвестицій на міську економіку, що включають створення нових підприємств, підвищення рівня конкурентоспроможності та інші. Цей комплексний аналіз допомагає краще зрозуміти вплив інвестицій на економіку міста та розробити стратегії для подальшого розвитку та ефективного використання ресурсів. [3]

Оцінка включає аналіз соціального впливу інвестицій на місто, орієнтований на покращення якості життя мешканців, забезпечення доступу до освіти та охорони здоров'я, зменшення соціальних нерівностей та підвищення рівня задоволеності життя. Цей аналіз враховує вплив інвестицій на різні соціальні групи населення та спрямований на забезпечення їхнього соціального та економічного розвитку.

						23
<i>Зм.</i>	<i>Лист</i>	<i>№ докум.</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>		<i>Лист</i>

Особлива увага приділяється впливу інвестицій на вразливі групи населення, такі як діти, молодь, літні люди, люди з обмеженими можливостями та мігранти, а також на соціально-економічну інтеграцію, сприяючи створенню рівних можливостей для всіх мешканців міста.

Екологічний вплив інвестиційних проектів на міське середовище, враховуючи викиди забруднюючих речовин, використання природних ресурсів, вплив на біорізноманіття та якість повітря та води. Важливо забезпечити збалансований підхід до збереження природних ресурсів та забруднення довкілля.

Ефективність управління інвестиціями

Ефективне управління інвестиціями у розвитку міста та інфраструктури є критично важливим для забезпечення сталого та збалансованого розвитку міст та їхньої інфраструктури. Тут має вирішальне значення не лише правильне розподілення фінансових ресурсів, але й стратегічне планування, спрямоване на досягнення конкретних цілей розвитку.

Стратегічне планування є важливим інструментом управління розвитком міст і їхньої інфраструктури. Воно дозволяє містам розробляти довгострокові стратегії, які враховують потреби і вимоги мешканців, соціально-економічні тенденції та прогнозовані зміни, що можуть відбутися у майбутньому. Перший крок у стратегічному плануванні - це проведення аналізу сучасного стану міста та його інфраструктури. Це охоплює оцінку існуючих проблем, сильних сторін, можливостей та загроз. На основі цього аналізу формуються вихідні точки для подальшого розвитку.

На основі аналізу сучасного стану розробляється візія та місія міста. Візія - це бажане майбутнє, яке місто прагне досягти, а місія - це основна ціль або завдання, яке воно ставить перед собою. Ці дві складові надають напрямок розвитку та визначають стратегічні цілі. Візії та місії встановлюються конкретні стратегічні цілі, які мають бути досягнуті протягом певного періоду часу. Ці цілі повинні бути SMART: специфічними, вимірюваними, досяжними, реалістичними та часово обмеженими.

						24
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

Встановлення стратегічних цілей є ключовим етапом у розвитку міста. Ці цілі повинні бути конкретними, вимірюваними, досяжними, реалістичними та часово обмеженими (SMART). Перед тим як сформулювати ці цілі, важливо чітко визначити візію та місію міста, які відображають його майбутнє та основні завдання. Потім конкретні стратегічні цілі формулюються так, щоб вони були специфічними, вимірюваними, досяжними, реалістичними та часово обмеженими, що допомагає у керуванні та визначенні шляху досягнення стратегічних цілей протягом визначеного періоду. Цей підхід дозволяє містам ефективно спрямовувати свої зусилля та ресурси на досягнення конкретних результатів, сприяючи їхньому розвитку та покращенню якості життя мешканців.

Після встановлення стратегічних цілей проводиться аналіз можливих альтернативних шляхів досягнення цих цілей. Розглядаються різні можливі варіанти дій, їх переваги та недоліки.

Після встановлення стратегічних цілей для розвитку міста, наступним важливим кроком є аналіз можливих альтернативних шляхів досягнення цих цілей. Цей процес передбачає ретельне розглядання різних можливих варіантів дій та їхніх наслідків. Спочатку здійснюється ідентифікація різноманітних альтернатив, які можуть бути використані для досягнення поставлених містом цілей. Потім кожен варіант аналізується з точки зору його переваг та недоліків, оцінюються вплив на фінанси, соціум та навколишнє середовище. Після цього проводиться оцінка необхідних ресурсів для реалізації кожного варіанту та аналіз ризиків і невизначеностей. Обравши найкращий варіант, розробляється детальний план дій, який визначає конкретні кроки, ресурси та строки для реалізації. Важливо пам'ятати, що цей процес є ітеративним, і може вимагати перегляду та коригування стратегій з часом або в залежності від зміни умов чи пріоритетів міста.

Коли обрали стратегії формується конкретний стратегічний план, який включає в себе список заходів та проектів, які необхідно реалізувати для досягнення стратегічних цілей. Після того, як обрана стратегія для розвитку міста, вона перетворюється на конкретний стратегічний план. Цей план детально описує список заходів і проектів, які необхідно реалізувати для досягнення стратегічних

						25
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

цілей, визначених містом. Кожен елемент плану містить конкретні кроки, ресурси, строки та відповідальних осіб за їх виконання. Це можуть бути проекти з покращення інфраструктури, розвитку освіти, охорони здоров'я, створення нових робочих місць, збільшення сталості екології тощо.

Стратегічний план враховує всі аспекти, які впливають на розвиток міста, включаючи економічні, соціальні, культурні та екологічні фактори. Він також може містити механізми моніторингу та оцінки, щоб періодично оцінювати прогрес у виконанні плану та вносити корективи у випадку необхідності.

Крім того, стратегічний план може враховувати можливості співпраці з різними стейкхолдерами, такими як приватний сектор, громадські організації та міжнародні партнери, для забезпечення ефективного виконання проектів та максимізації їх соціально-економічного впливу.

Однією з ключових складових стратегічного планування є визначення інвестиційних пріоритетів. Це означає вибір проектів та ініціатив, які мають найбільший потенціал для досягнення стратегічних цілей та вирішення проблем міста. Визначення інвестиційних пріоритетів в стратегічному плануванні міста є ключовим етапом, спрямованим на вибір найбільш ефективних та стратегічно важливих проектів для розвитку і покращення інфраструктури та життя мешканців. Цей процес передбачає глибокий аналіз різних аспектів, включаючи стратегічні цілі міста, соціальні потреби, економічний вплив та стан інфраструктури. Враховуючи ці фактори, визначається перелік пріоритетних проектів, які найбільше сприятимуть досягненню стратегічних цілей та вирішенню проблем міста. Ці проекти мають бути відповідно підібрані та розміщені у стратегічному плані, щоб забезпечити ефективне використання ресурсів та максимальний вплив на розвиток міста. Такий підхід допомагає містам раціонально розподіляти інвестиції, забезпечуючи стаке й стійке зростання та покращення якості життя їхніх мешканців.

Загалом, стратегічне планування дозволяє містам систематично підходити до розвитку та ефективно використовувати ресурси для досягнення своїх цілей. Воно

						26
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

є важливим інструментом управління розвитком міст та створенням життєздатних та стійких до викликів міських середовищ.

Партнерство з приватним сектором - це співпраця з приватним сектором може допомогти містам залучити приватні інвестиції для реалізації проектів інфраструктури. Це може бути у вигляді партнерства у галузі публічно-приватного партнерства (PPP) або інших форм співфінансування проектів. Це форма співробітництва між урядом та приватним сектором для реалізації проектів. У таких партнерствах обидві сторони приносять у внесок ресурси, експертизу та фінансову підтримку. Приватний сектор зазвичай бере на себе будівництво, управління та експлуатацію проекту, в той час як уряд забезпечує регулювання та розробляє стратегічні плани.

Окрім PPP(Приватно-публічні партнерства), існують інші механізми співфінансування, які передбачають участь приватного сектору у фінансуванні проектів. Це може бути в формі концесій, інвестиційних партнерств, фондів спільного інвестування та ін. Розвиток міст та їхньої інфраструктури вимагає ефективного управління та залучення інвестицій. Партнерство з приватним сектором стає важливим інструментом у цьому процесі. Окрім публічно-приватного партнерства (PPP), існують й інші форми співфінансування, такі як концесії, інвестиційні партнерства, фонди спільного інвестування та благодійні організації. Кожна з цих форм співфінансування має свої переваги та може бути використана для реалізації різних проектів розвитку міст. Вони дозволяють містам залучати приватний капітал для великих та складних інфраструктурних проектів, що сприяє покращенню якості життя мешканців та забезпечує економічний зріст. Залучення приватних інвестицій грає ключову роль у розвитку міст та їхньої інфраструктури.

Співпраця з приватним сектором дозволяє містам залучати значні інвестиції для реалізації проектів, які можуть бути складні або великі за обсягом. Це відкриває можливості для прискорення розвитку інфраструктури та покращення якості послуг для мешканців. Партнерство з приватним сектором дозволяє містам впроваджувати інноваційні підходи та використовувати нові технології в проектах

						27
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

розвитку. Крім того, це сприяє створенню нових робочих місць та стимулює економічний зріст у регіоні. Разом з тим, така співпраця може забезпечити стабільність та ефективність управління проектами, оскільки приватний сектор часто принесе управлінський досвід та фінансові ресурси для їхньої реалізації.

Крім того, оцінка дає аналіз ефективності управління інвестиціями та використанням ресурсів, оцінку ризиків та прийняття рішень щодо оптимального розподілу інвестиційних коштів.

Участь громадськості та стейкхолдерів

Важливою складовою оцінки є також участь громадськості та стейкхолдерів у процесі планування та оцінки інвестиційних проектів, що сприяє забезпеченню прозорості, легітимності та підтримки місцевого населення. [10]

Участь громадськості та стейкхолдерів у плануванні та оцінці інвестиційних проектів є критично важливою для забезпечення успішності та сталості розвитку міст. Цей процес допомагає створити прозорість, забезпечити легітимність та підтримку прийнятих рішень, а також врахувати різноманітні погляди та інтереси різних груп населення. Участь громадськості сприяє вирішенню можливих конфліктів та підвищує шанси на успішну реалізацію проектів. Більше того, активна підтримка з боку місцевого населення може сприяти залученню додаткових ресурсів та партнерів для реалізації проектів і підвищити загальний рівень підтримки ініціатив, спрямованих на розвиток міста. Плануванні та реалізації інвестиційних проектів включає в себе ряд заходів, спрямованих на відкритість та доступність інформації для громадськості. Громадські обговорення та консультації з представниками громадськості є ключовими елементами цього процесу. Ці заходи дозволяють представити проекти та їх можливі наслідки широкому загалу, розкриваючи деталі та особливості планів міста. Відкрита дискусія стосовно переваг та недоліків інвестиційних проектів допомагає виявити різноманітні погляди та підходи до їх реалізації. Крім того, такі обговорення сприяють усуненню можливих конфліктів чи непорозумінь, що можуть виникнути у процесі розробки та впровадження проектів. Такий відкритий та прозорий підхід до взаємодії з громадськістю сприяє підвищенню довіри та підтримки з боку

						28
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

мешканців, що в свою чергу сприяє успішному впровадженню інвестиційних проектів та зміцненню відносин між владою та громадськістю.

Урахування різноманітних поглядів різних стейкхолдерів в процесі планування та реалізації інвестиційних проектів має велике значення для забезпечення успішності та ефективності цих проектів. Різні стейкхолдери, такі як місцеві жителі, представники бізнес-спільноти, громадські організації, академічні установи та інші зацікавлені сторони, можуть мати різні погляди, цінності та інтереси щодо розвитку міста та інфраструктури.

Участь цих стейкхолдерів у процесі планування дозволяє враховувати широкий спектр думок та потреб громадян, різноманітність ділових інтересів, а також соціальні та екологічні погляди. Це сприяє створенню більш комплексного та збалансованого підходу до формулювання стратегій розвитку міста та визначення пріоритетних напрямків інвестицій.

Врахування різних поглядів дозволяє виявити потреби та пріоритети різних груп населення та стейкхолдерів. Це може означати забезпечення доступу до якісних комунальних послуг для всіх мешканців міста, створення сприятливих умов для розвитку бізнесу та промисловості, а також збереження природних та історичних цінностей. Такий підхід сприяє підвищенню легітимності та підтримки запропонованих проектів, що в свою чергу сприяє їх успішній реалізації та позитивному впливу на розвиток міста.

Підтримка та сприяння виконанню проектів, яка виникає завдяки активній участі громадськості та стейкхолдерів у процесі планування, має ряд важливих переваг, особливо враховуючи індивідуальність кожного учасника цього процесу.

По-перше, такий підхід створює атмосферу взаєморозуміння та довіри серед місцевого населення. Громадські обговорення та консультації дозволяють враховувати індивідуальні потреби, думки та погляди кожного громадянина, а також прагнення та інтереси різних стейкхолдерів. Це створює відчуття власної участі та важливості кожного учасника у прийнятті рішень, що впливають на їхнє оточення.

						29
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

По-друге, активна участь громадськості та стейкхолдерів сприяє підтримці запропонованих проектів. Коли громадяни беруть активну участь у процесі планування та прийнятті рішень, вони відчують більшу відповідальність за успіх цих проектів і більше схильні підтримати їхню реалізацію. Крім того, врахування індивідуальних потреб та поглядів сприяє знаходженню компромісів і створенню проектів, які краще відповідають потребам усієї громади.

Нарешті, активна участь громадськості стимулює взаємодію та співпрацю між різними групами населення та стейкхолдерами. Це сприяє виробленню більш об'єктивних та раціональних рішень, а також розвитку солідарності та спільної відповідальності за майбутнє міста. Такий підхід до планування та реалізації проектів забезпечує більшу підтримку та успішну реалізацію ініціатив, що спрямовані на покращення життя мешканців міста.

Аналіз допомагає зрозуміти повний спектр впливу інвестицій на розвиток міста та визначити ключові аспекти, які потрібно враховувати при прийнятті рішень щодо інвестиційної політики місцевих урядів та приватних інвесторів.

Всі будуть обговорювати що найкращим методом оцінки впливу інвестицій на розвиток міст є моніторинг валового внутрішнього продукту (ВВП), доходи населення і так далі. Так варіант вірний, але що ми за люди які не віримо в диво. Уявіть собі, що на невеликому клаптику землі де нічого немає, з'являється будинок, створюється інфраструктура, збільшується населення. І одного дня хтось вирішив зробити колодязь для води, і випадково замість води натрапляє на залежні корисних копалин.

Ось просте місто яке поступово розвивалося, не купалось в розкоші ресурсів стає передовиком з виробництва чистого палива.

Навіть найстабільніші показники можуть бути невдалими в оцінці інвестицій у місті. Тільки справжні оптимісти зможуть розрізнити мертве місто, від міста що помирає, головне щоб матеріал з якого можна було ліпити свою чашу, яка буде наповнюватися з кожним днем все більше новими вміннями та навичками.

						30
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

РОЗІД 2
Порівняльний аналіз досвіду міської інвестиційної діяльності
розвинених країн

						31
<i>Зм.</i>	<i>Лист</i>	<i>№ докум.</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>		<i>Лист</i>

2.1. Огляд досвіду розвинених країн у використанні інвестицій для розвитку міста

Розвинені країни відіграють ключову роль у використанні інвестицій для стимулювання розвитку міст. Наприклад, у Скандинавії і Нідерландах нерідко спостерігається активне втручання держави в економіку, зокрема, в інвестування у міську інфраструктуру. Це включає в себе будівництво велодоріжок, пішохідних зон, розвиток громадського транспорту та інші ініціативи, спрямовані на створення зручного та екологічно чистого міського середовища. [7]

Також варто зазначити досвід США, де інвестиції в інфраструктуру часто фінансуються за рахунок різних рівнів влади, включаючи федеральну, штатну та місцеву. Це дозволяє розвивати міську інфраструктуру на різних рівнях та відповідати потребам конкретних місцевих громад.

Сполучені Штати - це країна з високорозвиненою економікою та потужною системою законодавства. Інвестиційний клімат у США є яскравим та привабливим, що робить її лідером за обсягами залучення іноземного капіталу. Така ситуація пояснюється усвідомленням урядом важливості іноземних інвестицій для економічного розвитку, що виявляється у регіональних та державних заходах для приваблення інвестицій.

Функціонування іноземного капіталу в економіці США може суттєво впливати на різноманітні сфери, включаючи промисловість, торгівлю, інфляцію, а також національну безпеку. Державні та місцеві органи влади мають велику автономію у розвитку власних територій, підтримці місцевого бізнесу та контролі за іноземними інвестиціями.

Незважаючи на конкуренцію між штатами, відкритість ринків і прозорість в законодавстві стимулюють розвиток інвестиційної діяльності. Американська модель інвестиційної політики орієнтована на захист прав власників капіталу та стимулювання розвитку виробництва та споживання.

Інвестування в інфраструктуру міста в США відіграє важливу роль у забезпеченні сталого розвитку та підтримки економічного зростання. Це включає в себе будівництво та реконструкцію доріг, мостів, тунелів, а також розвиток

						32
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

громадського транспорту, водопостачання, каналізації, відходів та інші аспекти міської інфраструктури.

Один із ключових шляхів фінансування інфраструктурних проектів в США - це публічно-приватне партнерство (PPP). Ця модель передбачає співпрацю між урядом на різних рівнях (місцевому, штатному, федеральному) та приватними компаніями для фінансування, будівництва та управління інфраструктурними проектами. Приватний сектор може надавати фінансову підтримку, технічні знання та ефективні методи управління, тоді як уряди надають дозволи, земельні ділянки та інші ресурси.

Федеральний уряд також грає важливу роль у фінансуванні інфраструктурних проектів через програми та фонди, такі як Федеральна дорожня програма, яка фінансує будівництво та ремонт доріг та мостів, та програма TIGER (Transportation Investment Generating Economic Recovery), яка фінансує інноваційні та мультимодальні транспортні проекти.

Інвестори в інфраструктуру міста в США можуть бути різного типу, включаючи фінансові установи, інфраструктурні фонди, пенсійні фонди, а також приватні компанії, що спеціалізуються на будівництві, управлінні та обслуговуванні інфраструктурних об'єктів.

Загалом, інвестування в інфраструктуру міста в США є ключовим елементом забезпечення ефективного функціонування та конкурентоспроможності міст та регіонів у глобальному економічному середовищі.

Щодо Великобританії, її інвестиційна модель також спрямована на захист прав власників капіталу, проте вона характеризується відсутністю єдиного законодавства, суворою відповідальністю за ефективність та реалізацію рішень, а також розмежуванням між державним та приватним секторами.

В регулюванні інвестиційної діяльності Великобританії і Німеччини головну роль відіграють інвестиційні компанії - трасти та кредитні установи відповідно. Їх правовий статус і мета є основними визначниками їхньої ролі в економіці.

Великобританія має систему трастів, які об'єднують дрібні інвестиції у великі, і це дозволяє ефективно управляти фінансовими активами. У Німеччині,

						33
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

інвестиційні компанії діють як кредитні установи, що підлягають відповідному законодавству, зокрема, вимагаючи, щоб керуюча компанія була кредитною організацією. інфраструктуру міста у Великобританії є важливою складовою стратегії розвитку та підтримки економічного зростання. Після десятиліть відстрочки в інвестуванні у важливі галузі, такі як транспорт, водопостачання, енергетика та житлово-комунальне господарство, уряд Великобританії активно звертає увагу на відновлення та модернізацію міської інфраструктури.

Один із способів фінансування інфраструктурних проєктів у Великобританії - це публічно-приватні партнерства (PPP). Ця модель також як у попередньому варіанті передбачає співпрацю між урядом та приватним сектором для фінансування, будівництва та управління проєктами. Приватні компанії можуть надавати фінансову підтримку, експертні знання та технічні ресурси, тоді як уряди забезпечують регулятивну підтримку та стимулюють інвестиції через податкові пільги та інші інструменти.

Федеральний уряд також грає важливу роль у фінансуванні інфраструктурних проєктів через програми та фонди, такі як Національна інфраструктурна програма та Фонд інфраструктури. [17]

Інвестори в інфраструктуру міста в Великобританії можуть бути різного типу, включаючи інфраструктурні фонди, пенсійні фонди, приватні компанії та інші фінансові установи.

Загалом, інвестування в інфраструктуру міста у Великобританії є важливим елементом забезпечення сталого розвитку та підтримки життєздатності міст у глобальному економічному середовищі.

Основні характеристики інвестиційної моделі Німеччини включають умови проникнення на ринок, високий рівень контролю держави, а також систему оподаткування та податкові ставки. Водночас, відсутність єдиного закону, що регулює інвестиційну діяльність, і система попереднього повідомлення влади про наміри продовження термінів апробації, роблять Францію подібною до інших країн.

						34
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

Загальною характеристикою французької моделі є низький рівень контролю над іноземними компаніями, що діють на її території, та система "пропускної системи на ринок". Ці фактори сприяють спрощенню процедур для більшості операцій, але все ж потребують попереднього повідомлення про наміри або дозволу. Хоча німецьке та французьке інвестиційне законодавство може бути ще у стадії розвитку, вдосконалення цих правових рамок може привернути додатковий іноземний капітал і сприяти розвитку економіки країни.

На сьогодні є багато організацій які готові залучати власні кошти для розвитку інших перспективних міст всього світу. Компанії в першу чергу націлені на переосмислення (перебудову) власних думок стосовно інвестиції. Я вам розповім про просту схему. Купивши дорогу машину ви можете не відразу замислитися к саме ви будете її обслуговувати, але з часом до вас дійте. Що купівля це просто малий внесок який робите на шляху власної мрії. Так само і в інвестиціях. Країна які залучають нові інвестиції мають бути спроможними ними керувати, та поновлювати їх. Одна з таких компаній які навчають є Інвест в Богота.

Invest in Bogota була створена в 2006 році і на сьогодні має щорічний бюджет у 3 мільйони доларів США, приблизно 49% з яких надходить від центрального уряду, а решта 51% - від приватного сектору. Основними метами агентства є приваблення та збереження інвестицій, сприяння дослідженням, розробці та інноваціям, збільшення експорту, обмін знаннями та технологіями, а також створення якісних робочих місць.

З 2016 року Богота реалізує стратегію інтелектуальної спеціалізації з участю різних державних та приватних установ. Invest in Bogota активно бере участь у виконавчому комітеті Стратегії, який фокусується на п'яти ключових сферах: біополюсі, креативному регіоні, бізнес-послугах, передовому центрі знань та сталому місті-області. Агентство надає перевагу секторам відновлюваної енергії та інфраструктури, таким як мобільність, соціальна інфраструктура, оновлення міст, водопостачання та каналізація, а також ініціативам "розумного міста".

Один із прикладів проектів, який підтримує Invest in Bogota і сприяє Стратегії інтелектуальної спеціалізації Боготи, - це архітектурна реконструкція, технологічне

						35
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

оновлення, обслуговування та експлуатація Movistar Arena Bogotá. Ця інвестиція була здійснена у січні 2017 року компанією TuBoleta та HLR Group. Інвестори перебудували колишній критий колізей El Campín у перший у Боготі багатофункціональний будинок площею 37 000 м², який включає арену, ресторани, бари та інше. Це стало можливим завдяки координації інституційних та комерційних програм Invest in Bogota, які включають участь громадських та приватних організацій, що займаються креативними індустріями, розвагами та інфраструктурою, у розвитку партнерств та виконанні стратегії державно-приватного партнерства.

Особливу увагу заслуговує підхід до розвитку розумних міст у Чикаго, особливо в контексті застосування технологій Інтернету речей. Цікаво, що ключовим пріоритетом у використанні технологій стали слова Бренни Берман, колишньої керівниці ІТ-відділу міста, яка залишала свою посаду в травні 2017 року. Вона наголосила: «Ми не шукаємо одного постачальника, в якого купуватимемо все. Ми шукаємо постачальників, які будуть дотримуватись стандартів, щоб ми могли забезпечити сумісність інтегрованих рішень та їхню підтримку протягом тривалого часу». Зараз Бренна Берман очолює City Digital, інноваційну програму, що входить до UI Labs в Чикаго. City Digital та Smart Chicago Collaborative об'єднали свої зусилля в рамках спільної програми City Tech з метою використання Чикаго як платформи для впровадження масових розумних інфраструктурних рішень, заснованих на даних про місто, які підвищують якість життя та ефективність міських служб. Для Чикаго розумні міські ініціативи завжди були пов'язані з аналізом великих обсягів даних. Місто надає доступ до більше ніж 600 наборів даних через свій відкритий портал даних.

Відкритий портал даних Windy City дозволяє жителям отримувати доступ до різноманітних інформаційних наборів, що стосуються міста та його околиць. Це дозволяє користувачам здійснювати пошук даних, створювати картографічні та графічні представлення міста, а також завантажувати дані для подальшого аналізу. Більшість цих наборів даних регулярно оновлюються, що надає користувачам актуальну інформацію. Чикаго використовує ці дані для забезпечення якісних та

						36
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

доступних послуг, використовуючи аналіз прогнозів для широкого спектру потреб - від контролю за гризунами до інспекцій ресторанів, виявлення рівнів вірусу Західного Нілу у водоймах та навіть перевірки ліфтів.

У Чикаго введено концепцію "Інтелектуального міста" через програму "об'єктний об'єкт", яка спрямована на збір та обробку даних з усіх електронних пристроїв у місті, від тостерів до вуличного освітлення, з метою створення повноцінної віртуальної копії мегаполісу.

Чикаго також славиться як місто з "зеленими дахами". Починаючи з озеленення даху міської адміністрації у 2000 році, місто розширило цю ініціативу, яка зараз охоплює понад 500 тисяч квадратних метрів. Цей проект допоміг знизити рівень викидів CO₂ в місті та позитивно позначився на кліматі. Ці успішні ініціативи зеленої інфраструктури надихають інші міста розглядати аналогічні підходи, оскільки вони допомагають вирішувати проблеми, пов'язані з зливовою водою, забрудненням та зміною клімату, а також покращують зовнішній вигляд та якість життя містян.

Окрім того, країни Європейського Союзу активно використовують фонди ЄС для розвитку міської інфраструктури. Ці фонди сприяють модернізації та створенню інноваційних рішень у таких сферах, як енергоефективність, транспорт та житлове будівництво.

Європейські вчені, включаючи М. Бетті та його колег, приводять приклад Амстердама як розумного міста, що визначається не лише автоматизацією рутинних функцій, а й здатністю контролювати, розуміти, аналізувати та планувати місто для підвищення ефективності, справедливості та якості життя громадян у реальному часі.

Хоча Амстердам розпочав впровадження концепції розумного міста вже у 2009 році, перші спроби створення програм для життя громадян були невдалими через введення додатків, які виявилися протилежними до мети. Наприклад, додатки типу "знайди туалет" або "яка квартира краще для грабіжника" визначали будинки у темних районах та далеко від поліцейських відділків.

						37
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

У сучасній добі Амстердам став прикладом передового управління містом. Введено та успішно діє портал Amsterdam Smart City (amsterdamsmartcity.com), що надає доступ до різноманітних ініціатив та проектів для покращення якості життя міста та залучення громадян та бізнесу до цих процесів. Місто вважає себе "міською живою лабораторією", де підприємства можуть тестувати та демонструвати інноваційні продукти та послуги. Ця співпраця створює інфраструктуру для обміну знаннями та навчання між всіма учасниками та сприяє конкретним проектам, спрямованим на сталу енергетику.

У розвинених країнах інвестиції у міську інфраструктуру зростають з року в рік. Наприклад, у період з 2010 по 2023 рік Європейський Союз виділив понад 500 мільярдів євро для розвитку міст через різні програми та ініціативи, такі як Європейський фонд регіонального розвитку та Європейський соціальний фонд. Зараз ці фонди використовуються для реалізації проектів з покращення інфраструктури, енергоефективності та розвитку цифрових технологій у містах.

Щодо перспектив, розвиток міських інфраструктур залишається однією з ключових пріоритетів для розвинених країн. Зокрема, передбачається зростання інвестицій у сферу зелених технологій, цифровізації та збереження природних ресурсів.

						38
<i>Зм.</i>	<i>Лист</i>	<i>№ докум.</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>		<i>Лист</i>

2.2. Аналіз стратегій та програм розвитку міських інфраструктури

У сучасному розумінні, термін "стратегія" означає основні кроки та механізми, необхідні для втілення ідеї або теорії у життя. Це включає чітко визначені цілі та засоби для досягнення їх, особливо у контексті розвитку територіальних громад. Стратегія розвитку визначається як обґрунтований вибір напрямку та прийняття необхідних рішень органами місцевого самоврядування. Погляди на стратегію різняться, вона може розглядатися як вміння керувати чи планувати, або як ключовий шлях до досягнення основної мети. Основна мета визначається як пріоритетна мета, і без її наявності розмова про стратегію втрачає зміст. У цьому контексті стратегія визначає напрямок та масштаби діяльності організації у довгостроковій перспективі, а також враховує ресурси та умови змінюваного середовища з метою задоволення очікувань власників чи керівництва. Різноманітність тлумачень терміну "стратегія" пояснюється його багатозначністю.

Стратегії та програми розвитку міських інфраструктур повинні бути гнучкими та відповідати конкретним потребам кожного міста. Успішні стратегії часто базуються на інтегрованому підході, що об'єднує різні сфери, такі як транспорт, житлове будівництво, енергетика та охорона довкілля.

Розвиток міст є складним процесом, який включає в себе різні стратегії і підходи. Деякі загальні стратегії, які часто використовуються для розвитку міст, включають:

Управління міським плануванням - це важливий аспект управління розвитком міст, який спрямований на створення стратегій і планів для ефективного використання міської території та ресурсів з урахуванням потреб населення та розвитку економіки.

Одним з ключових елементів управління міським плануванням є створення міських мастер-планів. Ці плани визначають стратегічні напрямки розвитку міста на довгострокову перспективу, враховуючи його поточні та майбутні потреби. Міські мастер-плани включають в себе зонування території для різних видів діяльності, таких як житлова, комерційна, промислова та зелена зона, а також

						39
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

визначають мережу інфраструктури, транспортні маршрути, об'єкти соціальної та культурної сфери, та інші аспекти розвитку міста.

Крім того, управління міським плануванням передбачає реалізацію заходів для забезпечення сталого розвитку міста. Це означає, що плани розвитку мають враховувати екологічні, економічні та соціокультурні аспекти, забезпечуючи баланс між розвитком і збереженням природних ресурсів та екосистем, економічним зростанням та соціальною справедливістю. Такий підхід дозволяє створити міське середовище, яке сприяє якісному життю мешканців та приваблює інвестиції для подальшого розвитку міста.

Розвиток міст потребує інфраструктурних інвестицій у дороги, міський транспорт, водопостачання, каналізацію, енергетику та інші сфери, які забезпечують комфортне життя для мешканців та стимулюють економічний розвиток.

Наприклад, українське місто Львів активно працює над розвитком своєї інфраструктури. Проект "Львівський метрополітен" є одним із ключових інфраструктурних проєктів, який передбачає будівництво метро для полегшення транспортного руху в місті та зменшення автомобільних заторів. Цей проєкт вимагає значних інвестицій як з боку уряду, так і з боку приватних інвесторів.

Закордонні приклади також можуть включати успішні інфраструктурні проєкти в інших країнах. Наприклад, розширення мережі громадського транспорту в Сінгапурі (рис. 2.1) чи модернізація системи водопостачання в Копенгагені. Ці проєкти показують важливість інфраструктурних інвестицій для сталого розвитку міст і підвищення якості життя їхніх мешканців.

						40
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

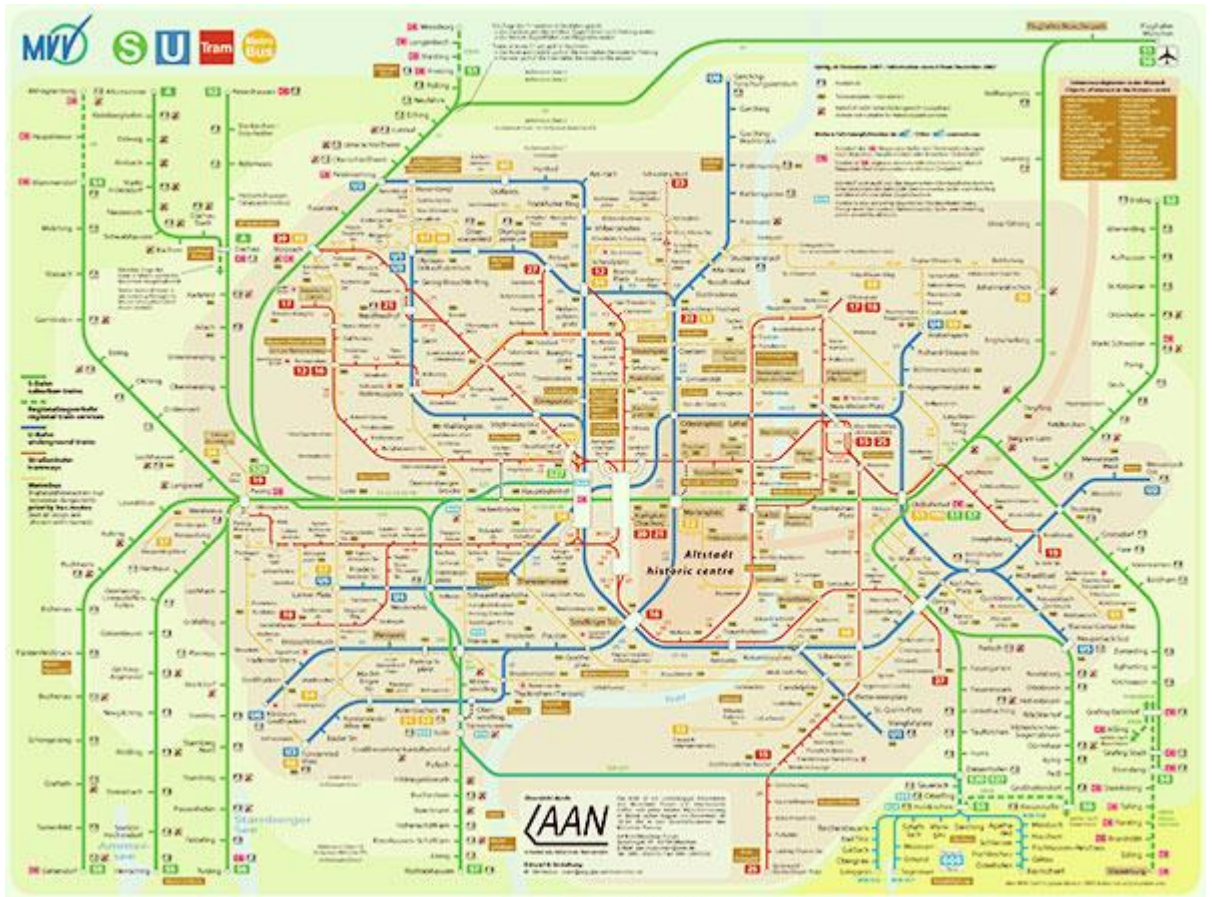

Рис. 2.1

Стале міське середовище досліджуються аспекти сталого розвитку міст, зокрема екологічні та енергетичні питання, спрямовані на збереження природних ресурсів, зменшення викидів та покращення якості середовища проживання мешканців.

Розвиток міст потребує збалансованого підходу до використання природних ресурсів та охорони навколишнього середовища. Це включає створення зелених зон, парків, скверів та інших відкритих просторів, які сприяють екологічній рівновазі в містах та поліпшенню якості повітря.

Особлива увага також приділяється енергоефективності та використанню відновлюваних джерел енергії. Ініціативи з енергоефективності, такі як ізоляція будівель, використання енергозберігаючих технологій та енергоефективне освітлення, допомагають зменшити споживання енергії та викиди парникових газів.

Прикладом може бути проект "Велике місто", що реалізується у місті Копенгаген, Данія. Цей проект передбачає створення великої зеленої зони, яка буде служити як міський парк для відпочинку та розваг мешканців, а також сприятиме зменшенню викидів CO₂ та покращенню якості повітря в місті.

Цей розділ містить важливі стратегії та ініціативи для забезпечення сталого міського розвитку, сприяючи екологічній стійкості та покращенню якості життя мешканців міст, бо без рівня якості життя міста не зможуть розвиватися. Все це закладено в робочій сфері, люди це не просто хто користується благом, це ті хто і створює їх.

Розвиток економіки міст є важливим фактором для стабільності та процвітання їхніх мешканців. Це включає в себе різноманітні стратегії та ініціативи, спрямовані на залучення інвестицій, створення нових робочих місць, підтримку підприємництва та розвиток інновацій.

Залучення інвестицій є ключовим елементом економічного розвитку міст. Інвестиції можуть бути як внутрішніми, так і зовнішніми, і вони спрямовані на розвиток інфраструктури, підтримку промисловості та підвищення конкурентоспроможності міста.

Створення нових робочих місць є ще однією важливою складовою економічного розвитку міст. Це може бути досягнуто за допомогою розвитку промисловості, туризму, послуг, інноваційних галузей та інших сфер, які створюють попит на робочу силу та сприяють зростанню доходів мешканців.

Підтримка малого та середнього бізнесу також грає важливу роль у розвитку міст. Малі підприємства є джерелом інновацій та новаторських ідей, а їхні успішність сприяє створенню робочих місць та збільшенню економічного росту.

Розвиток інновацій та технологічних кластерів також є важливим для економічного розвитку міст. Це сприяє створенню інноваційних продуктів і послуг, розвитку високотехнологічних галузей та залученню фахівців із високими кваліфікаціями.

Наприклад, Стокгольм відомий своїм успішним інноваційним екосистемою, яка включає в себе велику кількість стартапів, дослідницьких центрів та

						42
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

інноваційних компаній. Це стимулює економічний розвиток міста, забезпечуючи рост як регіональної, так і національної економіки.

Розвиток міст повинен враховувати соціальні аспекти, такі як доступ до освіти, охорони здоров'я, житла та культурних послуг. Потрібні програми інтеграції для мігрантів, боротьба з бездомністю та соціальне відновлення.

Соціальна інтеграція є важливим аспектом розвитку міст, оскільки вона сприяє створенню рівних умов для всіх мешканців та забезпечує їхню гідність та самореалізацію. Це охоплює широкий спектр соціальних послуг та заходів, спрямованих на поліпшення якості життя та підтримку вразливих груп населення.

Один із прикладів соціальної інтеграції може бути програма доступу до освіти. Міста повинні забезпечити доступність якісної освіти для всіх своїх мешканців, незалежно від їхнього соціального статусу чи економічних можливостей. Наприклад, у Данії програма "Обов'язкова безкоштовна освіта" забезпечує всім дітям доступ до безкоштовної освіти від 6 до 16 років, що сприяє соціальній інтеграції та рівності у містському середовищі.

Охорона здоров'я є ще одним важливим аспектом соціальної інтеграції. Міста повинні мати доступну та якісну медичну допомогу для всіх своїх мешканців. Наприклад, у Швеції система загального медичного обслуговування забезпечує всім мешканцям міст доступ до медичної допомоги, що сприяє підвищенню рівня загального здоров'я населення та соціальній інтеграції.

Програми інтеграції для мігрантів є ще однією важливою складовою соціальної інтеграції в містах. Наприклад, у Канаді програма "Міська інтеграційна служба для мігрантів" надає різноманітні послуги та підтримку для новоприбулих, включаючи мовні курси, консультації щодо працевлаштування та житла, що допомагає їм швидше адаптуватися та інтегруватися в міське середовище.

Боротьба з бездомністю та соціальне відновлення також важливі для створення сталого міського середовища. Програми соціального житлового будівництва та підтримки бездомних можуть допомогти вирішити ці проблеми та забезпечити кожному мешканцю міста достойне житло та умови для соціальної реабілітації.

						43
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

Інтеграція цих соціальних аспектів у стратегії розвитку міст допомагає створити більш гармонійне та привабливе середовище для життя та розвитку всіх його мешканців.

Використання інформаційних технологій та цифрових рішень для покращення якості життя мешканців, підвищення ефективності управління містом, розвитку електронних послуг та стимулювання інновацій.

Цифрова трансформація в містах представляє собою використання сучасних інформаційних технологій та цифрових інновацій з метою поліпшення різних аспектів міського життя та ефективного управління містом в цілому.

Однією з ключових складових цифрової трансформації є розвиток "розумних" міст. Це включає в себе використання сенсорів, систем збору та аналізу даних, штучного інтелекту та інших інноваційних технологій для моніторингу різних аспектів міського середовища, таких як рух транспорту, якість повітря, водопостачання та інші інфраструктурні системи. Наприклад, "розумні" світлофори можуть регулювати рух транспорту в залежності від обсягу руху, що сприяє зменшенню заторів та викидів шкідливих речовин.

Другим важливим аспектом цифрової трансформації є розвиток електронних послуг та впровадження е-урядування. Це означає перехід до онлайн-сервісів для взаємодії з міським управлінням, отримання документів та послуг, що дозволяє спростити процеси та зробити їх більш доступними для мешканців. Наприклад, в деяких містах вже існують онлайн-платформи для оплати комунальних послуг, запису до лікаря чи подачі заяв на отримання дозволів.

Крім того, цифрова трансформація сприяє розвитку інноваційного підприємництва та технологічних кластерів у містах. Створення сприятливого екосистеми для стартапів та інноваційних компаній привертає талановитих фахівців та інвестиції, що сприяє економічному зростанню та створенню робочих місць. Наприклад, Шенжень у Китаї став одним із найбільших технологічних хабів у світі завдяки цифровій трансформації та підтримці інноваційного підприємництва.

						44
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

Загалом, цифрова трансформація міст є ключовим чинником їхнього розвитку в сучасному світі, оскільки вона сприяє покращенню якості життя мешканців, підвищенню ефективності управління та стимулює інноваційний розвиток.

Наприклад, багато міст впроваджують концепцію "розумного міста", де застосовуються інноваційні технології для оптимізації використання ресурсів, покращення мобільності та забезпечення комфортного життя для мешканців. Це може включати в себе впровадження систем "розумного" освітлення, керування відходами, моніторинг якості повітря та води тощо. Для цього моніторингу в Києві Функціонує пункт який налічує 53 одиниці європейського зразка що в свою чергу дозволяє автоматично моніторити ти якість повітря.

У практиці, ефективні стратегії розвитку міських інфраструктур часто включають у себе створення інноваційних муніципальних партнерств. Наприклад, у Скандинавії популярними є так звані "міські лабораторії", де місцеві влади спільно з підприємцями та громадськістю вирішують проблеми міста та розробляють нові проекти.

Перспективною практикою може бути інтеграція принципів "розумного міста" у планування міських інфраструктур. Наприклад, впровадження системи моніторингу забруднення повітря та розумних світлофорів, які реагують на транспортний потік, може покращити якість життя мешканців та зменшити транспортні затори

						45
<i>Зм.</i>	<i>Лист</i>	<i>№ докум.</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>		<i>Лист</i>

2.3 Характеристика стратегії розвитку міста як передумови стратегії модернізації міської інфраструктури

У світовій та вітчизняній літературі науковцями прицільно та глибоко досліджуються питання стратегічного розвитку міст, бо міста є рушієм економічного, промислового та соціального розвитку вже протягом багатьох століть. Через стрімкий розвиток міст в певні історичні періоди та занепад чи сповільнення розвитку міста і виникає необхідність створення Стратегії модернізації міської інфраструктури. Через те, що дане поняття не є детально дослідженим та сформованим, то воно ґрунтуватиметься на поняттях «стратегія», «стратегічне планування» та «стратегія розвитку міста».

Дослідивши стратегії розвитку міст України, було визначено, що стратегія — це дизайн або ідея, що використовуються для досягнення певної мети. Стратегія є гнучкою і відкритою для адаптації та змін, коли це потрібно. У цьому сенсі він відрізняється від звичайного «плану», який — у більшості контекстів — є фіксованою програмою чи схемою для певної мети. План має дуже конкретний характер і не допускає відхилень.

Так як стратегія це документ, який створений для досягнення певної мети, то для подальшого дослідження дано визначення стратегічне планування, що є процесом, який передбачає розробку довгострокової (зазвичай багаторічної) дорожньої карти, що складається з набору конкретних цілей, завдань і дій. Стратегічний план заснований на баченні, яке визначає чіткий шлях у майбутнє, але яке також включає гнучкість адаптації бачення з плином часу та відповідно до потреб.

Більшість форм стратегічного планування, які зазначені іноземними науковцями, вирішуються щонайменше в чотирьох ключових питаннях, що наведені в табл. 2.6.

Таблиця 2.6

						46
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

Ключові питання стратегічного планування

Питання	Характеристика
Де ми?	Аналіз поточної ситуації.
Де ми хочемо бути?	Вирішується баченням майбутнього, підкріплене реалістичними цілями.
Як туди потрапити?	Розробка стратегічних варіантів та стратегічного плану дій.
Як реалізувати і дізнатися, чи ми на правильному шляху?	Впровадження, функціонування та оцінки стратегічних варіантів.

Відповіді на дані ключові питання дозволяють створити ефективний стратегічний план для подальшої розробки Стратегії розвитку міста.

В іноземних прикладах впровадження Стратегії розвитку міста зазначається, що успішний стратегічний план ґрунтується на ключових поняттях, що наведені в табл. 2.7.

Іноземні науковці при створенні стратегічного плану використовують більш соціальні складові при стратегічному плануванні для того, щоб врахувати інтереси громадян, бізнесу, політиків.

Таблиця 2.7

Іноземні ключові поняття створення стратегічного плану

Поняття	Характеристика
Політична воля	Стратегічний план настільки сильний, наскільки сильні його прихильники. Стратегічне планування на рівні місцевого самоврядування може бути успішним лише за умови однозначної підтримки головної виконавчої влади, законодавчого органу та керівників відділів. Політична воля має бути достатньо сильною, щоб мобілізувати та координувати використання ресурсів, необхідних для впровадження, експлуатації та обслуговування.
Участь	Групи зацікавлених сторін мають бути мобілізовані або створені для постійних консультацій і, на пізнішому етапі, для надання зворотного зв'язку в процесі планування. Існує кілька різних рівнів участі. Форми участі, які активно залучають зацікавлені сторони до прийняття рішень щодо планування, допомагають розширити їх повноваження. У той же час вони, швидше за все, забезпечать внесок

					47
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата	Лист

	від різних груп суспільства, а також призводять до зворотного зв'язку, який може допомогти покращити рішення щодо планування.
Партнерство	Органи місцевого самоврядування не можуть зробити все самостійно. Чим краще партнерство, тим краща стратегія. Основною передумовою процесу стратегічного планування, заснованого на партнерстві, є те, що традиційні механізми прийняття рішень та виконання рішень зверху вниз без залучення відповідних зацікавлених сторін є неадекватними перед обличчям складних проблем, з якими стикаються місцеві органи влади

Існує кілька причин, чому міста можуть отримати вигоду від стратегічного планування у формі Стратегії розвитку міста. До найважливіших можна віднести наступні в табл. 2.8.

Проаналізувавши дану таблицю, можна зазначити, що при стратегічному плануванні міста, воно отримує вигоду за рахунок врахування загальної картини міста, створення основи для інвестицій, адаптивності стратегічного плану та подальшої підзвітності.

Після аналізу поняття стратегічне планування можемо перейти до уточнення поняття «стратегія розвитку міста» як більш детального об'єкту планування.

Стратегія розвитку міста – це інструмент, який допомагає місту використовувати потенціал урбанізації за допомогою стратегічного планування. Це процес, орієнтований на дії, які розвиваються та підтримуються, щоб сприяти справедливому зростанню в містах та прилеглих до них регіонах для покращення якості життя всіх громадян. [29]

Причини отримання вигоди міста від стратегічного планування

Причина	Характеристика
Допомога містам уявити загальну картину	Стратегічне планування може допомогти містам подолати короткостроковий тиск і «надзвичайні ситуації» та зосередитися на життєво важливих довгострокових пріоритетах.
Допомога створити міцну основу для інвестицій	Стратегічний план забезпечує добре продуману структуру для інвестиційного планування та бюджетування. Це стосується як капітальних вкладень, так і операцій.
Стратегічне планування дає результати	Стратегічний план повинен забезпечувати реалістичну структуру, яка будується на основі постійного вдосконалення. У плані є віхи, які допомагають оцінити прогрес.
Стратегічне планування адаптується до мінливого середовища	Стратегічний план може забезпечити структуру, яка є достатньо гнучкою, щоб пристосуватись до змін, і водночас достатньо міцною, щоб дотримуватись основної місії та цілей місцевого самоврядування.
Стратегічне планування відповідає потребам громадян	Успішний стратегічний план включає пріоритети, важливі для громадян.
Хороший стратегічний план включає людей на всіх рівнях влади, бізнес-сектора, громадянського суспільства та громадськості	Залучаючи більше людей на різних рівнях, міста можуть розвивати командну роботу та почуття причетності.
Індивідуальна дорожня карта	Стратегічний план передбачає конкретні цілі та параметри, які є спеціалізованими та відповідними для міста, його населення та місії місцевого самоврядування.
Адаптивність	Елементи, що містяться в стратегічному плані, представляють собою поточний процес, який призначений для вдосконалення на основі змін внутрішніх і зовнішніх умов.
Підзвітність	Надійний стратегічний план із визначеними цілями, фінансовими цілями та наявними інструментами моніторингу може забезпечити надійну основу для підзвітності.

Стратегія розвитку міста допомагає містам інтегрувати стратегічний підхід до розвитку та довгострокову перспективу у своє містобудування. Ідея Стратегії розвитку міста полягає в тому, що «правильність розташування, своєчасне державне, приватне та громадянське втручання, можуть значно змінити шлях розвитку міста та покращити його ефективність». [13]

Як висновок з визначень вище, Стратегія розвитку міста це не лише процес розробки стратегії, а й її реалізація та забезпечення стійкості ініціатив шляхом інтеграції питань експлуатації та технічного обслуговування в весь процес розробки.

						49
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

Стратегія розвитку міста є базою для створення Стратегії модернізації міської інфраструктури, тому необхідно дослідити структуру Стратегії розвитку міста. Стратегія розвитку міста розробляється з планом на 5 років, але може розподілятися на короткострокові ініціативи тривалістю від 1 до 3 років та довгострокові плани як реалізація партнерських програм тривалістю понад 7 років.

Також крім поділу за тривалістю, стратегію можна розбити на етапи за логікою викладу стратегічних планів.

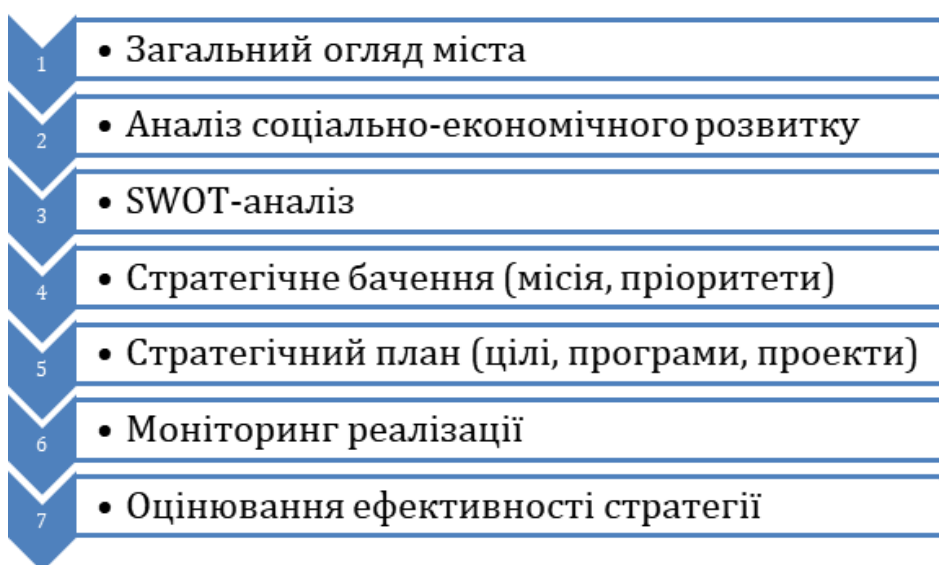

Рис. 2.2 - Етапи Стратегії розвитку міста за логікою викладу стратегічних планів

Українськими науковцями Берданова О. В., Вакуленко В. М., Тертичка В. В. розроблено описово-аналітичну частину Стратегії, яка має містити дані про такі характеристики розвитку міста :

- географічне розташування та ландшафтні особливості;
- природно-ресурсний потенціал та кліматичні умови;
- адміністративний поділ;
- особливості соціально-економічного розвитку у динаміці;
- екологічна ситуація;
- бюджет;

- виявлення проблем реалізації стратегії та підготовка рекомендацій на подолання негативних тенденцій для стабілізації процесу реалізації стратегії і підтримку позитивних тенденцій для активізації процесу реалізації стратегії;
- аналіз змін у розвитку міста у процесі виконання стратегії.

Оцінювання ефективності складається з п'яти етапів, що наведені на рис.2.3.

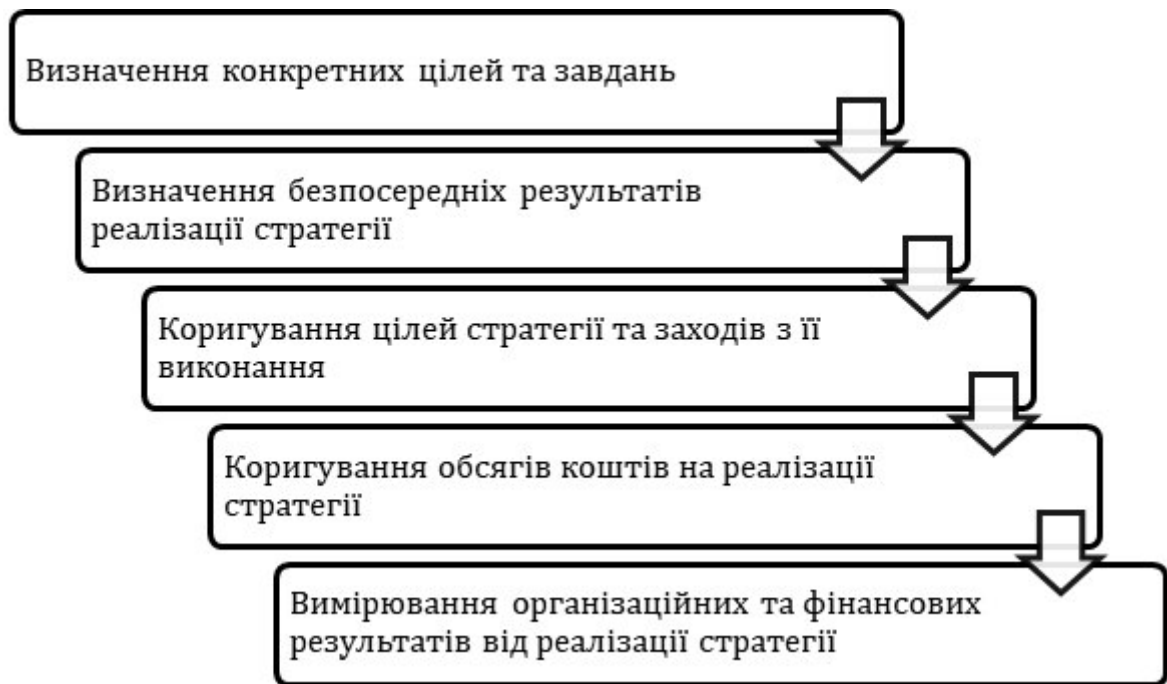

Рис. 2.3 - Етапи оцінювання ефективності стратегії

Розглянувши усі поняття, що є базою для аналізу та опису Стратегії модернізації міської інфраструктури, ми можемо перейти до дослідження поняття “стратегії модернізації міської інфраструктури” та його характеристик.

Стратегія модернізації міської інфраструктури - це програма перепланування та модернізації міських ділянок з можливістю перенесення, знесення, реконструкції, перебудови та створення міської інфраструктури.

В наукових джерелах міського департаменту розвитку інфраструктури Чикаго зазначено інше поняття Стратегія модернізації міської інфраструктури.

За їх даними в першу чергу це поняття зображує громадські зусилля щодо відродження старіючої інфраструктури міста та міських поселень. Іншими словами, це запланований процес відродження міста через комплексну програму реабілітації міської інфраструктури.

Також удосконалення міської інфраструктури описується як запланована спроба перетворення міського середовища за допомогою контролю існуючої міської інфраструктури для покращення життя в місті.

На основі даних по структурі і плану розроблення Стратегії розвитку міста, можна створити структуру і план Стратегії модернізації міської інфраструктури, яка базуватиметься на основі вищезазначеного документу. Отже, якщо предметом дослідження даної роботи є Стратегія модернізації міської інфраструктури м. Києва, то в подальшому дослідженні буде використовуватись існуюча Стратегія розвитку м. Києва до 2025 року.

Таким чином структура Стратегії модернізації міської інфраструктури за логікою викладу стратегічних планів міститиме:

- аналіз соціально-економічного розвитку м. Києва станом на травень 2022 року;
- SWOT-аналіз міської інфраструктури м. Києва;
- стратегічне бачення (місія, пріоритети);
- стратегічний план (цілі);
- модернізація можливих заходів для моніторингу реалізації стратегії.

Отже, причинами створення Стратегії модернізації міської інфраструктури є:

- постійне зростання кількості населення;
- зростання кількості застарілих та аварійних будинків;
- зношеність міської інфраструктури від часу та додаткового навантаження.

						53
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

В ході дослідження було визначено, що головною ціллю Стратегії модернізації міської інфраструктури є покращення життя мешканців міста.

Існує три основні види оновлення міської інфраструктури, які різняться залежно від масштабу та інтенсивності проведених робіт, які наведено в табл. 2.4.

Отже, основними видами модернізації та оновлення міської інфраструктури є перебудова старих та неякісних споруд, реабілітація застарілої міської інфраструктури та консервація об'єктів задля запобігання погіршення їх фізично стану.

Оновлення міст потребує ретельного планування, яке забезпечує виконання всіх заходів на основі стандартів містобудування.

Таблиця 2.4

Види оновлення міської інфраструктури

Види	Характеристика
Перебудова (редевелопмент)	Процес видалення та заміни старих та неякісних споруд новими на тому ж місці. У цьому випадку будівлі та споруди, визнані такими, що не відповідають вимогам, повністю зносяться, щоб звільнити місце для нових будівель та споруд. Важливо зазначити, що це застосовується насамперед до районів, де є будівлі, що не підлягають викупу і не мають економічної користі. Хоча ця стратегія відновлення міста критикується світовими громадськими експертами за використання “права відчуження власності” для відібрання майна у бідних верств населення, вона також є дуже дороговартісною.
Реабілітація	Процес внесення змін або ремонту існуючої застарілої міської інфраструктури, щоб повернути її до початкового стану. Наприклад модернізація мікрорайону за допомогою загального ремонту, підвищення стандартів та покращення житлового фонду. Ця стратегія не повністю витісняє людей з їхньої економічної та соціальної діяльності, тому є найбільш прийнятною громадськістю. З економічної точки зору вона менш затратна, ніж перебудова.
Збереження/консервація	Метою принципу є підтримання та запобігання погіршенню стану наявної міської інфраструктури.

Науковцями виділяють ряд етапів створення Стратегії модернізації міської інфраструктури, що наведені на рис. 2.5.

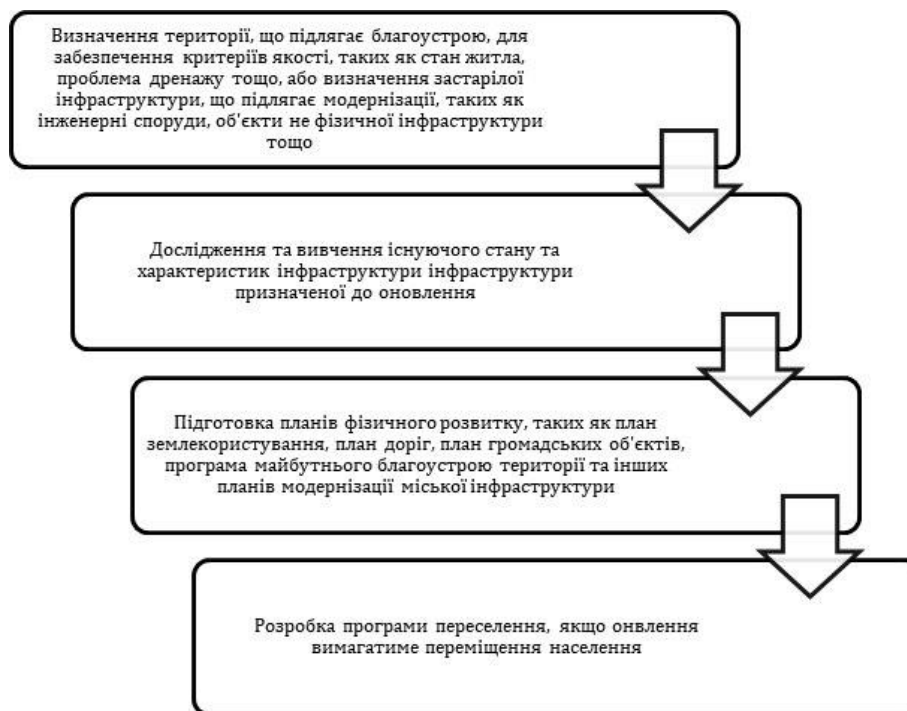

Рис. 2.5 - Етапи створення Стратегії модернізації міської інфраструктури

Розглянувши рисунок, де зображені етапи створення Стратегії модернізації міської інфраструктури можна отримати підтвердження довготривалої підготовки до початку реалізації та оцінки ефективності Стратегії модернізації міської інфраструктури.

Наступним етапом дослідження виділено послідовність реалізації та оцінки ефективності впровадження Стратегії модернізації міської інфраструктури, яка передбачається у такому вигляді:

- визначення основних напрямів модернізації міської інфраструктури шляхом соціальних опитувань;
- створення органу реалізації Стратегії модернізації міської інфраструктури;
- визначення джерел фінансування та мобілізація коштів на реалізацію програми з модернізації;

- при потребі оцінити необхідність придбання землі адміністрацією міста;
- переміщення та переселення населення/компаній/тварин при потребі;
- підготовка майданчика для виконання модернізаційних робіт;
- благоустрій території та розміщення нових чи оновлених об'єктів;
- порівняння економічних показників за попередній період та після впровадження модернізації;
- оцінка результатів спираючись на соціальне опитування.

Таким чином після оцінки ефективності реалізації модернізації міської інфраструктури адміністрація міста може повернутися до першого етапу створення Стратегії модернізації міської інфраструктури, щоб продовжити процес модернізації інфраструктури міста.

Стратегія модернізації міської інфраструктури є одним з рушіїв в оновленні міської інфраструктури та змушує її рухатися відповідно часу, розвитку технологій та потребам населення. Отже, Стратегія модернізації міської інфраструктури є програмою перепланування та модернізації міських ділянок з можливістю перенесення, знесення, реконструкції, перебудови та створення нової міської інфраструктури для покращення життя в місті. Існують три види оновлення міської інфраструктури: перебудова, реабілітація, консервація

						56
<i>Зм.</i>	<i>Лист</i>	<i>№ докум.</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>		<i>Лист</i>

3.1 Обґрунтування напрямів Стратегії модернізації міської інфраструктури м. Києва у післявоєнний період

Проаналізувавши існуючий стан міської інфраструктури м. Києва можна зробити висновки, що наявна міська інфраструктура потребує модернізації майже у всіх її класах. Крім того, проаналізувавши ефективність реалізації «Стратегії розвитку м. Києва до 2025 року», можемо стверджувати, що відбувається впровадження окремих невеликих проєктів, але Стратегія не відповідає новим викликам останніх років, відсутні кроки до реалізації глобальних покращень міської інфраструктури. Тож, враховуючи всі соціально-економічні показники єдиним варіантом виправлення наявного стану є впровадження Стратегії модернізації міської інфраструктури м. Києва у післявоєнний період.

Метою стратегії модернізації міської інфраструктури є покращення якості і комфорту життя населення, створення безпечної зони проживання, створення ефективного транспортного комплексу, підвищення значення громадського транспорту для населення, створення екологічно безпечного простору з високим рівнем надання послуг.

Як вказано в меті вище, одним із завдань модернізації міської інфраструктури є забезпечення комфортного проживання населення в місті та модернізація транспортної інфраструктури, зокрема шляхом налагодження досконалого громадського транспорту. Першою стратегічною ціллю модернізації міської інфраструктури є модернізація транспортної та міської мобільності в табл. 3.1.

Опис стратегічної цілі «Модернізація Транспортної мобільності» Таб. 3.1

Стратегічна ціль	Операційна ціль	Завдання
Модернізація транспортної та міської мобільності	Розвиток громадського транспорту	Вдосконалення дорожньо-колійного полотна
		Розширення маршрутів громадського транспорту
		Регулювання ціноутворення на громадський транспорт різної дальності

		Збільшення камер спостереження
		Система регулювання трафіку в реальному часі
		Створення складних маршрутів без пересадок
		Виділення полоси громадського транспорту окремим кольором
	Модернізація велосипедної та пішохідної мережі та інфраструктури	Покращення пішохідних переходів
		Створення об'єднаної веломережі, облаштована окремою системою світлофорного регулювання
		Встановлення пандусів та електронних ліфтів в системи переходів
		Регулювання руху одно і двоколісного електричного транспорту (моноколесо, електросамокат і тд.)
		Створення захищених пішохідних зон

Одним із завдань для реалізації модернізації транспортної міської мобільності є створення складних маршрутів громадського транспорту без здійснення пересадок. Такими маршрутами є:

- Гостомель - Ірпінь - Деміївська - Дарниця - Бориспіль (рис.3.2);
- Новосілки-Троєщина-Зазим'є (рис. 3.3);
- Вишгород-Виноградар-Вишневе (рис. 3.4).

Пряме транспортне сполучення громадським транспортом між Гостомель та Бориспіль через м. Київ покращить маятникову міграцію м. Києва, дозволить зменшити використання приватних транспортних засобів, поєднає аеропорти в одну мережу.

Перевагою маршруту Новосілки - Троєщина - Зазим'є є сполучення двох густонаселених передмість та додатковим сполученням двох берегів м. Києва між південним заходом та північним сходом. Цей маршрут проходить через

центральну магістраль міста, вздовж якої сконцентрована основна економічна життєдіяльність м. Києва.

Створення маршруту Вишгород-Виноградар-Вишневе дозволить поєднати не лише Вишгород з м. Києвом, але і дозволить передмістю (Вишневе) легко діставатись північних частин м. Києва, що частково зменшить навантаження на дороги засобами індивідуального транспорту.

Налагодження складних зв'язків є головною ціллю для транспортної логістики громадського транспорту адже саме це є ключем зменшення використання приватного транспорту, що прискорює зношування дорожньо-транспортного полотна, утворює більше забруднення, затори, посилений попит на пальне. Розширення дороги як варіант, що був запропонований КМДА ще в 2011 році, взагалі не може розглядатися адже який сенс від 6 полос на вулиці Дегтярівській якщо вони звужуються у 2 полоси на Подолі. На схоже риторичне питання відповідали ряд світових мегаполісів і найкраще рішення було у міста Лондон, де приватний транспорт використовує 54% населення міста, а саме розвиток громадського транспорту. Схожим шляхом пішло місто Будапешт, де гілки метро охоплюють не лише місто, але і його найближчі околиці.

Недооцінення рішення громадського транспорту в м. Києві, низька якість автопарку чи вагонів призводить до погіршення ситуації при постійному зростанні населення та засобів індивідуально транспорту в м. Києві та на його околицях. Також необхідне створення цінової політики, де поїздки на коротку відстань є дешевшими ніж на довгу. Прикладом є маршрути 550 Маяковського-Кадетський Гай, що проходить через Північний міст та станцію метро Почайна та маршрут 192 Почайна - Милославська. Обидва маршрути в одну ціну, але 192 коротший і більш підходить для поєднання між Троєщиною та Почайною, але населення для того, щоб дістатися лише Почайної масово використовує 550, що призводить до зайвого навантаження на початку маршруту і незручність для населення, що їде від кінцевої до кінцевої. А, отже, рішенням є не лише побудова нових ліній метро та розбудова старих гілок, але і перерозподіл цін на перевезення, кількість транспорту на маршруті, його якість.

						60
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

Наступною операційно ціллю в напрямку модернізації транспортної та міської мобільності є модернізація велосипедної та пішохідної мережі та інфраструктури, а саме впровадження в життя концепції веломережі м. Києва, що зображена на рис 3.4.

Розвиток велосипедної інфраструктури за даною концепцією дозволить створити альтернативні шляхи переміщення населення та товарів містом. Що зменшить навантаження на вулично-дорожню мережу засобами індивідуального транспорту та зменшить пасажиропотік на маршрутах громадського транспорту.

Після введення покращень, запропонованих вище, виникають наступні потреби як багаторівневі парковки на в'їзді в м. Київ з околиць Ірпеня, Борисполя, Новосілків, Вишгорода, що зображено на рис. 3.2.

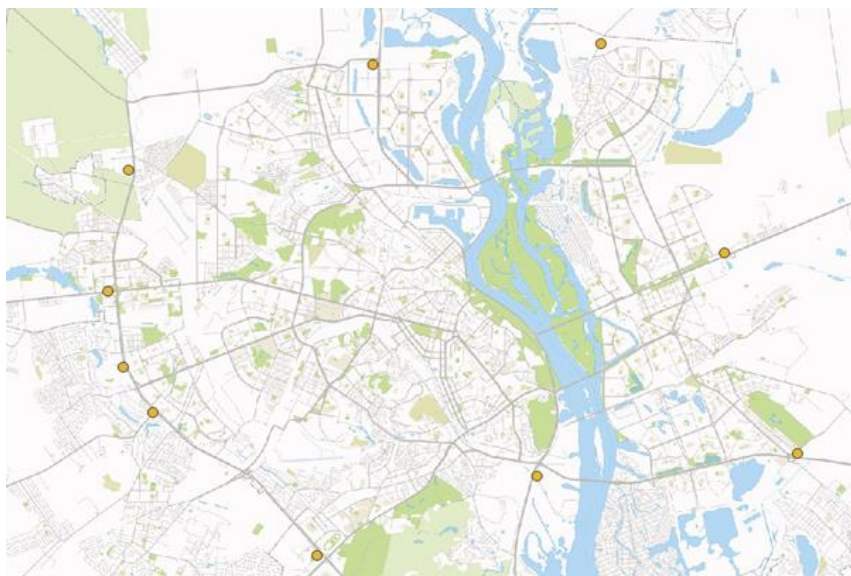

рис. 3.2 - Точки розміщення багаторівневих парковок на околицях м. Києва розроблено за допомогою застосунку QGIS.

Доступна ціна, наявність достатньої кількості місць для автомобілів, суворіше регулювання та покарання громадян за порушення паркувальних зон призведуть до розвантаження складних об'єктів, зокрема як парковку використовують пішохідну зону. Тому після появи таких парковок, впровадження високих штрафів, використання громадського транспорту в поєднанні із залишенням приватного транспорту на парковці буде вигідним в очах населення. Не варто забувати про економічну користь для міста, реклама

						61
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

умов життя постійного населення м. Києва, а також позитивно вплине на “обличчя” міста.

Таблиця 3.3

Опис стратегічної цілі «Покращення стану ЖКГ»

Стратегічна ціль	Операційна ціль	Завдання
Покращення стану ЖКГ	Поліпшення стану житлово- комунальної власності	Обстеження на необхідність ревіталізації, реконструкції, реновації, знесення житлових споруд побудованих до 1990 року
		Створення плану оновлення кварталів (створення бізнес- простору на занедбаній території)
		Створення плану ремонтних робіт застарілих та аварійних об’єктів
	Вдосконалення енергосистем та електрокомунікацій	Збільшення енергонезалежності та потужностей м. Києва
Модернізація електрокомунікаційних мереж		

Щодо вдосконалення енергосистем та комунікацій, то встановлення платформ для сонячних панелей не лише на багаторівневих парковках, а і на всіх інших можливих об’єктах дозволить створити енергетично незалежну столицю.

Такими об’єктами є:

- багатоповерхові будинки;
- ліхтарі;
- промислові зони та об’єкти;
- наземні парковки;
- дахи ТРЦ;
- мости;
- АЗС;
- індивідуальні сонячні електростанції на приватній власності.

Має бути законодавча підстава використання таких об'єктів на благо міста. Інвестиції та витрати на такий проект не лише принесуть користь екології, але допоможуть стати місту більш незалежним в енергоресурсах для населення. Менше використання газу, електроенергії з не відновлювальних джерел, можливість створення зарядок для електротранспорту. Індивідуальне електрозабезпечення житлово-комунальної інфраструктури дозволить зменшити навантаження на електромережу міста, покращити якість освітлення. Зменшене споживання енергоресурсів населенням призведе до продажу надлишків за межами країни та приплив коштів в бюджет. Також це дає поштовх для припливу об'ємів іноземних інвестицій в країну та розвиток столиці.

Одним з покращень електрокомунікацій в м. Києві може стати існуюча модель електромереж міста Нью-Йорк, де всі кабелі не нависають над вулицями, що створює небезпеку обриву при сильних вітрах і обвалах дерев. Окремі кабельні мережі простягаються під землею вздовж транспортної інфраструктури та забезпечують комунікації через підземні канали. Покращений вид міста, безпечніше перебування на вулицях, зменшення ризику обриву лінії, а в поєднання з сонячними панелями на вуличних ліхтарях кількість кабелів різко зменшується. Поєднання технологій в одну систему дозволить підняти туристичні, екологічні та безпекові показники міста на новий рівень. В умовах постійного життя біля агресору, що маніпулює енергоресурсами незалежність м. Києва в енергосфері є пріоритетом. [16]

Покращення в інфраструктурі ЖКГ та транспортної мобільності значно впливає на екологічний стан міста і відповідно стимулює екологічну інфраструктуру, що має напрямки розвитку зазначені в табл. 3.4.

Таблиця 3.4

Опис стратегічної цілі «Покращення екологічного стану міста»

Стратегічна ціль	Операційна ціль	Завдання
Покращення екологічного стану міста	Поводження з побутовими відходами	Соціальні програми по навчанню правилам сортування сміття

		Створення регулятора обігу усіх побутових відходів
	Зменшення кількості сміття в місті	Проведення добровільних акцій очистки міста за участі міської влади
		Створення регулятора контролю забруднення міста
	Залучення інвестицій для розвитку альтернативного транспорту	Створення інвестиційної карти про можливі прибутки від розвитку альтернативного транспорту
	Зменшення рівня шумового забруднення	Встановлення шумозахисних панелей вздовж основних магістралей міста

Покращення екологічного стану міста необхідно почати з покращення ситуації з побутовими відходами містян, а саме з навчання населення по поводженню себе із сміттям. Інформаційні пости, дошки, банери мають бути розташовані, повинні проводити обов'язкові лекції на тему "Сортування сміття" в закладах середньої освіти та дошкільних навчальних закладах. Залучення приватного бізнесу з продажу контейнерів для сміття до позитивного ціноутворення на товари для масового поширення системи сортування у населення. Проводити агітаційні акції з популяризації сортування та використання вторинної сировини, зокрема контейнери для сміття повинні бути з неї, популяризація виробів із вторинної сировини чи екопластик. Після активної роботи з населенням потрібно перейти до кластеру бізнесу, що отримує прибуток від сміття. Створення державного регулятора з обігу пластику, скла, побутовий хімічних відходів та органічних відходів дозволить контролювати ринок сміття та рівень забруднення міста, контролювати ціноутворення на вивезення та утилізацію побутових відходів, надання дозволів на використання відходів в комерційних цілях зокрема для переробки.

Для зменшення кількості сміття в місті необхідно популяризувати «суботники» серед населення під керівництвом та безпосередньою участю органів місцевої влади для очищення міста, також створення окремого регулятора як екологічна поліція, що матиме повноваження на штрафкування

						65
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

населення та компаній чи організацій за неправильне поводження з сміттям чи забруднення міста сміттям.

Покращення якості громадського транспорту, створення веломережі, перевезення вантажів трамвайними коліями позитивно впливає на екологічний стан міста, але для покращення екологічного стану з точки впливу екологічної інфраструктури необхідно провести успішну програму по залученню іноземних інвестицій у розповсюдження альтернативних видів транспорту серед населення міста. Зокрема договори з велосипедними заводами, компаніями по оренді велосипедів, автомобільними ходінгами, що виробляють електротранспорт. Ініціатива створення національної програми з допомоги населенню замінити застарілий індивідуальний транспорт на електричний.

Не можливо покращити екологічний стан великого міста без запобігання високому рівню шумового забруднення, для цього необхідно встановити шумопоглинаючі панелі вздовж основних магістралей міста.

Запропоновані вище стратегічні цілі модернізації міської інфраструктури м. Києва у післявоєнний період є першочерговими для впровадження адже військові дії на території України завдали шкоди об'єктам житлової забудови, об'єктам транспортної інфраструктури та екологічному стану міста і країни загалом, показали критичні точки до необхідного вдосконалення.

Зменшення кількості індивідуального та вантажного транспорту в місті, збільшення можливостей громадського транспорту, перевезення вантажів трамвайною колією помітно вплинуть на соціально-економічні показники міста. Призведуть до форсованого покращення через інвестиційну привабливість та активність населення унесені вкладу в розвиток міста, створення більшої кількості озелених зон, зменшать рівень шумового забруднення та забруднення повітря. Адже зросте бажання самих містян боротися за проекти, що покращують їх безпеку та комфорт, дозволяють розвиватися та бути сильними в єдності та ідеї жити в м. Київ. Запропоновані вище можливості розвитку різних класів міської інфраструктури розкриють потенціал м. Київ як перлини східно-європейського регіону.

						66
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

3.2 Напрями модернізації SMART-інфраструктури м. Києва на основі використання іноземного досвіду

Виходячи з аналізу впровадженої SMART-інфраструктури м. Києва, де було оцінено, що замало уваги було приділено управлінню в сфері побутових відходів, контролю за виглядом міста, розумному освітленню та бізнес простору, а також не зацікавленості в наданні нових робочих пропозицій, що були усунуті при впровадженні SMART-інфраструктури. Отже, головні інновації в SMART-інфраструктурі мають стосуватись вказаних вище проблемних галузей.

Зосередимо увагу на покращенні SMART-інфраструктури по кожній виділеній проблемній галузі в м. Київ.

Розпочнемо з розумного освітлення в місті. Дане рішення в SMART-інфраструктурі не є інноваційним чи специфічним в сучасних містах - це лише технологія. Для вирішення проблеми розумного освітлення, а саме поєднання якісного та підходящого освітлення враховуючи цільове призначення із інноваціями в зеленій економіці та соціальній інфраструктурі в галузі ЖКГ допоможе бюджету міста зробити лише одноразовий вклад в якісне освітлення на вулицях. Подібна технологія точково застосована в м. Київ, але не є масовою. Рішенням даної проблеми є виділення більшого бюджету на облаштування ліхтарів та SMART-лавок з сонячними панелями та датчиками руху, враховуючи коефіцієнт навантаження вулиці та типів освітлення. Дана модернізована система освітлення може використовуватись в комбінації з системою оповіщення населення та зменшувати ризики виникнення ДТП і правопорушень на вулицях міста. [3]

Підняття громадської активності дозволить створити ряд проектів - ініціатив по облаштуванню міста. У системи спостереження SMART-камерами є багато противників, але вона довела свою значущість на дорогах та при охороні державних об'єктів. Отже, використання камер та більш суворе покарання за вандалізм та псування муніципального майна може стерти жахливі малюнки з обличчя міста, що аж ніяк не додають йому шарму. Розфарбований Майдан Незалежності чи набережна, будинки, підземні переходи лише негативно

						67
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

впливають на привабливість міста. Частково виправляє проблему створення муралів та графіті художниками професіоналами, створення арт платформ. Але доки не буде жорсткого покарання і переслідування за вандалізм, навіть нові об'єкти будуть в жахливому візуальному стані. Вирахування за допомогою смартфона особи, що порушує закон перед SMART-камерами дозволить сильніше впливати на правопорушників та запобігати повторним псуванням обличчя міста. При співпраці мобільних операторів та органів безпеки, паплюжник майна отримує штраф в додатку Дія швидше ніж закриє балончик з фарбою. Адже чим більше візуально огидних місць, тим брудніше у місті і гірше населенню в його поривах ініціативності. Населення м. Києва має турбуватися не за спортивний зал в школах, де навчаються їх діти, а за безпеку та красу вулиць, безпеку міста та можливість насолоджуватися та розвиватися в ньому.

Як зазначалося вище, впровадження системи SMART-камер є корисним для життя населення в боротьбі проти дрібних правопорушень, але дану технологію можна розвивати в окремому аспекті післявоєнного життя суспільства. На найближчий час м. Київ отримає виклик у вигляді напливу переселенців, що шукатимуть можливостей фінансової реалізації та стабільного життя в безпеці у столиці. Перевірка осіб на відношення до країни агресора, терорестичих організацій, участі у зібраннях колаборантів чи підтримці повалення уряду в країні, за допомогою камер спостереження в поєднання із машинним навчанням інтелектуальних систем з розпізнавання обличчя додасть можливостей службі безпеки контролювати стабільну ситуацію у м. Києві та запобігати зайвим коливанням громадського спокою. Окремо розширивши застосунок «Київ Цифровий» розділом «В розшуку» з повідомленнями про небезпечних осіб дозволить перетворти SMART-простір м. Києва на систему запобігання тероризму, додасть вагомості кожному містянину, адже населення, що користуватиметься вдосконаленим додатком «Київ Цифровий» буде розуміти, який колосальний вплив на позитивний розвиток та безпеку він створює, що лиш посилить громадську активність.

						68
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

Наразі розглянемо проблему державного управління. Так маємо державу у смартфоні, а отже, і платформу для реалізації вирішення проблеми з цим пунктом, але м. Київ не має окремої платформи для прийняття місцевих рішень на рівні громади, об'єднання будинків, профспілок. Вирішенням можуть слугувати створення регіональних налаштувань в додатку Дія для м. Києва чи розширення додатку «Київ Цифровий». Можливість голосувати за проекти, висувати ініціативи, контролювати кошторис, залучати ідеї можливо робити зараз на різних, але саме єдиний інструмент для цих дій буде SMART. Зокрема створення розширення для додатку «Київ Цифровий», де буде існувати біржа проектів модернізації міської інфраструктури, що дозволить не лише проводити голосування та повідомляти населення про виконання проектів, але і оголошувати фінансові збори на ініціативи, оголошувати набір спеціалістів чи волонтерів, формувати чати та групи для активного населення в кожному районі. Посилення громадського контролю через можливості SMART-інфраструктури дозволять департаментам управління м. Києва проводити оцінку якості роботи, контролювати підрядників чи компанії із забезпечення покращення міського простору. Налагоджений процес зв'язку міської влади та громади розкриє потенціал впливу населення на міську інфраструктуру.

Щодо бізнес простору в м. Києві в розрізі SMART-інфраструктури, то він різко перетинається з ІТ компаніями, хабами та технологічними лабораторіями, які і є головними рушіями розвитку бізнес платформ в м. Києві, тому головну увагу варто зосередити не на покращенні вже існуючої моделі бізнес простору таких об'єктів, а на розвитку та модернізації SMART в рамках бізнес простору для підприємців інших галузей, зокрема торгівлі ресурсам, нерухомістю, створення хабів для архітекторів, урбаністів, флористів-ботаніків чи швейних цехів утворить колосальний сплеск кількості талантів та ідей, що будуть зосереджені на укріпленні економіки міста, його вигляді, розвитку та комфорті для населення.

Щодо приділення уваги питанню управління в сфері побутових відходів, то підхід SMART-інфраструктури є доцільним для вирішення проблеми

						69
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

забруднення міста. А саме цифровізація контролю за наповненістю контейнерів для населення та компаній з вивезення сміття, індикатор порушення сортувальних норм, допомога в сортуванні у смартфоні, що дозволить населенню краще орієнтуватися в можливості переробки побутового сміття.

Модернізація міської фізичної інфраструктури за допомогою розвитку SMART-інфраструктури може допомагати налагоджувати комфортне життя не лише користувачам індивідуального транспорту, але і пішоходам в зимовий час. Використання SMART-доріжок з підігрівом є розповсюдженим підходом іноземних міст до боротьби з ожеледецю на тротуарах. Система розпізнає коливання температури, пішохідний потік та вмикає підігрів для запобігання утворення слизьких поверхонь. Хоч таке SMART впровадження є дороговартісним, але усуне залежність м. Київ від потреби у складах технічної солі, що через військову агресію стане дефіцитом для використання в масштабах посипання тротуарів м. Києва. Поєднавши з енергетичними покращеннями в розрізі впровадження сонячних панелей, дана технологія зменшить наслідки неочікуваних для комунальних служб снігопадів на території міста, покращить рівень задоволення населення рішеннями влади на користь комфорту в місті, зменшить витрати людських та майнових ресурсів. Також, завдяки зв'язку кількості пацієнтів травматологічних відділень закладів охорони здоров'я від пори року, впровадження SMART-доріжок зможе зменшити кількість травмованих осіб в зимовий період, а відповідно лікарняних, що впливає на працездатність населення міста і як наслідок надходження в міський бюджет.

Продовжимо розгляд SMART-інфраструктури з іноземного досвіду впровадження SMART-рішень в провідних мегаполісах для подальшого переймання та адаптації SMART-технологій цих міст для м. Києва.

Керівним планом розвитку SMART-інфраструктури Сінгапуру є «Розумна нація Сінгапур», основними напрямками розвитку якої є: цифрові економіка, уряд та суспільство. Метою впровадження «Розумна нація Сінгапур» є інтегрування послуги навколо потреб громадян та бізнесу, посилення інтеграції між політикою, операціями та технологіями, підвищення цифрових можливості

						70
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

уряду для впровадження інновацій та співпрацювання з громадянами та бізнесом, що позитивно вплине на економічний простір та сприятиме залученню талантів. [8]

Основними напрямками розвитку розумних міст в Сінгапурі є:

Розумне планування - використання комп'ютерних програм та технологій Big Data для розробки міських рішень.

Розумне середовище – налагодження зв'язку будинків з мережею датчиків для отримання інформації про навколишнє середовище в реальному часі.

Розумне життя - цифрова інфраструктура в кожному домі, щоб створити можливість масового впровадження розумних будинків.

Даний досвід можна застосовувати для м. Києва як можливість реалізації зв'язку державних органів упарвління з бізнесом та населенням з умовою адаптації під сучасні українські умови післявоєнного періоду.

Досвід розумного міста Амстердам в контексті того, що міста стають розумними не тільки в тому, як вони можуть автоматизувати рутинні функції, що обслуговують конкретних людей, будівлі та системи руху, а й в тому, як вони можуть контролювати, розуміти, аналізувати та планувати місто для підвищення ефективності, справедливості та якості життя для своїх громадян у режимі реального часу.

Існує портал Amsterdam Smart City – який надає доступ до різноманітних ініціатив та проектів з покращення життєдіяльності міста, залучення громадян та бізнесу до цих процесів. Місто позиціонує себе як «міську живу лабораторію», яка дозволяє підприємствам тестувати та демонструвати інноваційні продукти та послуги. Це створює міську інфраструктуру для обміну знаннями та навчання між усіма суб'єктами та дає підстави для конкретних проектів, спрямованих на сталу енергетику, інноваційні рішення в галузі охорони здоров'я, кращий транспорт та більшу (цифрову) участь громадян. Одним з таких напрямків є відкриті дані, мобільність, лабораторії, на базі яких створюється інновація, здоровий спосіб життя населення. Потік транспорту регулюється в теперішньому часі, аби не створювати затори, за допомогою GPS. Освітлення на вулицях

						71
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

залежить від потоку людей, був створений департамент досліджень, який бачить всі проблеми міста, і одразу шукає оптимальні рішення.

Цей досвід можна вдало адаптувати та впровадив в процесі розширення додатку «Київ Цифровий», дозволить уникнути помилок, з якими зіткнулися розробники в Амстердамі та одразу зосередитися на рішеннях та можливостях, що будуть корисними населенню м. Києва.

Як висновок, міській адміністрації варто зосередитись на модернізації та технологізації міської SMART-інфраструктури, використанні вже готових технологій, створенні різного роду «долин» по розвитку окремих галузей необхідних місту, його економіці та соціально-економічному розвитку, розширення можливостей населення та його залученості у розвиток міста.

Створення платформ для громадських ініціатив, залучення населення через додатки до рішень по безпеці та контролю за благоустроєм міста, активнішому реагування міських комунальних служб на негативні інциденти в аспекті комфортності на вулицях міста. Необхідно поєднувати SMART-рішень з можливостями розвитку житлово-комунальної інфраструктури в розрізі енергетичної незалежності від невідновлювальних ресурсів.

А також міській адміністрації варто частіше проводити аналіз іноземного досвіду впровадження SMART-інфраструктури, прискорить розвиток та створить атмосферу конкуренції м. Києва з іноземними розвинутими містами.

Особливості інвестиційної політики та інфраструктурних проєктів є важливими аспектами економічного розвитку, які впливають на життя громад та країни в цілому. Якщо розглядати на рівні місцевої влади то вона сприяє економічному розвитку своєї громади. Вона виступає як постачальник послуг, регулятор і каталізатор. Баланс між цими ролями допомагає створити конкурентні переваги та залучити інвесторів. Постачання базових послуг є основною функцією місцевої влади, яка вкладає кошти у підтримку місцевих ресурсів. Це є ключовим для економічного зростання, оскільки недостатня обслуговування може відлякти інвесторів. Місцева влада також змушена приймати рішення про використання власних фінансових ресурсів або знаходити

						72
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

інвестицій з українського та міжнародного бізнесу в економіку конкретного муніципалітету та країни в цілому.

Зважаючи на Європейську хартію місцевого самоврядування, важливо наголосити, що вона забезпечує органам місцевої влади право на власні адекватні фінансові ресурси та їх управління в межах суверенної економічної політики. Обсяги бюджетних коштів повинні відповідати повноваженням, делегованим місцевим урядовим утворенням згідно з Конституцією чи іншим законодавством. Бюджети органів місцевого управління мають бути різноманітними і здатними до росту у випадку розширення функцій та завдань територіальних адміністрацій. Доступ до національного ринку кредитування також є важливим для здійснення муніципальними утвореннями власної інвестиційної діяльності. У нашому розумінні, це є основною ідеєю, що визначає загальноєвропейське право місцевих органів на здійснення місцевих запозичень. Розгляд інвестиційної політики зараз доречно на мою думку розглядати тільки в областях які знаходяться на заході. Є така думка в іноземних інвесторах що потрібно вкладати кошти в Україні на заході або в технології які можна буде продемонструвати на міжнародних виставках. [20]

Львів це місто яке славить не тільки своєї історію а напевно містом яке найефективніше залучає іноземні кошти в свою територіальні громаду.

Львівська територіальна громада активно залучає кредитні кошти від Європейського банку реконструкції та розвитку під місцеві гарантії для інвестування у важливі інфраструктурні проєкти. Крім кредитів під місцеві гарантії у місті є дві кредитні лінії, кошти з яких залученні під місцевий борг для підтримки ліквідності комунальних підприємств, які постраждали внаслідок корона кризи та війни та страждає надалі.

З цієї перспективи можемо розглядати Львівську територіальну громаду як індивідуального інвестора, що вкладає кошти в об'єкти інфраструктури та нерухомість, користуючись багаторівневими інформаційними системами. У таблиці 1 представлені фінансові умови кредитних проєктів, реалізованих

						75
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

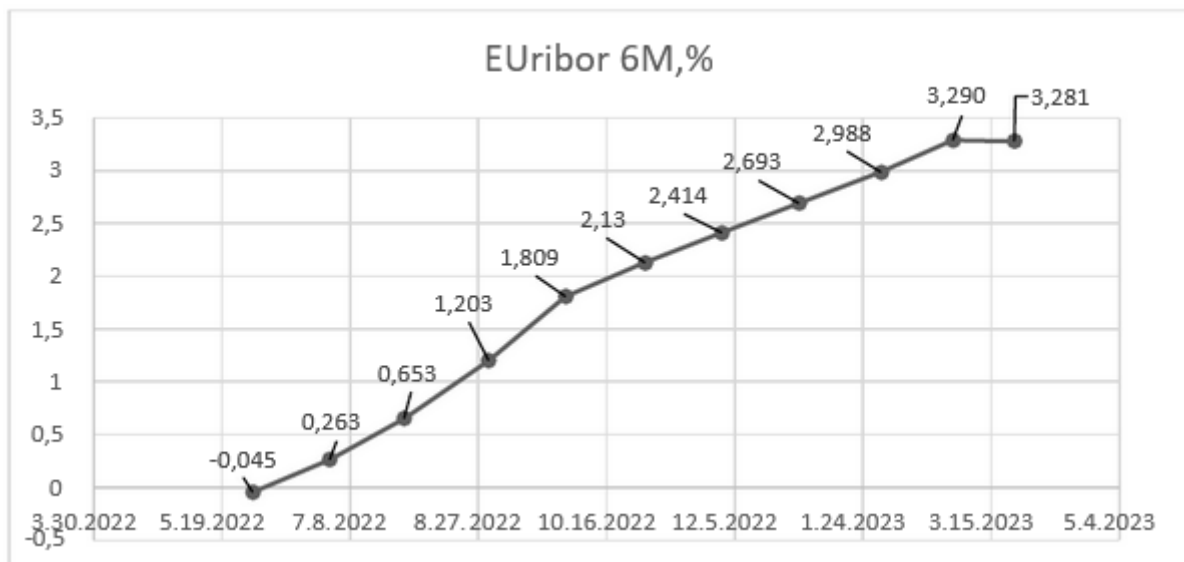

рис. 3.6

Управління міською інфраструктурою та будівельними проектами є важливим аспектом створення стійких і придатних для життя міст. Інфраструктура та будівельні проекти визначають розвиток міста та грають ключову роль у його економічному, соціальному та екологічному благополуччі. У цьому блозі я поділюся своїми роздумами як дипломований урбаніст щодо керівництва міською інфраструктурою та будівельними проектами."

Управління міською інфраструктурою та будівельними проектами важливе для забезпечення росту міст та створення стійких та життєздатних середовищ. Інфраструктурні проекти, такі як системи водопостачання, енергетичні мережі, транспортна і комунікаційна інфраструктура, є необхідними для задоволення зростаючих потреб міського населення та просування економічного розвитку. Будівельні проекти, у тому числі житлові, комерційні та інфраструктурні об'єкти, також відіграють важливу роль у формуванні структури та функціонуванні міста.

Однак управління цими проектами вимагає ефективного координації різних зацікавлених сторін, раціонального використання ресурсів та врахування потреб місцевого населення. Фінансування є одним з найважливіших аспектів управління, оскільки воно визначає можливість реалізації інфраструктурних та

будівельних проектів. Крім того, важливо забезпечити відповідну якість та безпеку побудованих об'єктів, а також збалансувати їх вплив на навколишнє середовище та соціокультурний контекст міста.

Однією з особливостей інвестиційної політики України є велика кількість бюрократичних перешкод та недостатня прозорість у розподілі інвестиційних коштів. Бюрократичні перешкоди в Україні часто ускладнюють процес залучення інвестицій у міську інфраструктуру. Система дозвільного середовища може бути заплутаною та неоднозначною, що призводить до затримок у реалізації інфраструктурних проектів. Проте, незважаючи на це, інвестори продовжують вкладати кошти у проекти, зокрема, у сектори, що вимагають термінового розвитку, наприклад, у сферу логістики та транспорту. Однак, Україна активно працює над удосконаленням законодавства та стимулюванням інвестицій у міську інфраструктуру.

В Молдові інфраструктурні проекти часто фінансуються за рахунок міжнародних фондів та програм розвитку. За останні роки уряд активно працює над подоланням бюрократичних перешкод та спрощенням процедур залучення інвестицій. Проте, низький рівень корупції може ускладнювати впровадження інфраструктурних проектів. Незважаючи на це, деякі інвестиційні проекти, зокрема, у сфері альтернативної енергетики та туризму, все ж привертають інвесторів. Однак, проблемою є недостатня координація між різними галузями уряду та відсутність чіткого стратегічного плану розвитку міської інфраструктури.

У Грузії акцент робиться на стимулюванні приватних інвестицій у міську інфраструктуру. В умовах геополітичних ризиків і потенційних конфліктів у регіоні, деякі інвестори можуть відчувати невизначеність і обережність щодо вкладення коштів. Однак, наявність стабільної інвестиційної політики та реформ в сфері бізнесу сприяє привертанню капіталу в регіон. Однією з ініціатив є створення спеціальних економічних зон та приваблення іноземних інвесторів за допомогою податкових пільг та спрощення бюрократичних процедур.

						78
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

3.3 Виявлення чинників, що сприяють розвитку міста та приторможують його

Аналіз інвестиційного клімату в Україні свідчить про те, що, хоча багато інвесторів проявляють інтерес до внутрішнього ринку, вони утримуються від вкладання ресурсів та реалізації значних інвестиційних проектів. Згідно з аналізом, проведеним Європейською бізнес-асоціацією (ЕВА), Dragon Capital та Центром економічних стратегій, основними перешкодами на шляху активізації цього процесу в Україні є:

- поширена корупція;
- недовіра до судової системи;
- нестабільність валюти та фінансової системи загалом;
- військовий конфлікт з Росією;
- складне та змінне законодавство;
- репресивні дії правоохоронних органів;
- обмеження на рух капіталу та валюти;
- складне податкове адміністрування;
- поживлення трудової міграції з України.

Всі ці ризикові фактори перераховані в порядку зменшення їх впливу. Таким чином, війна України з Росією займає лише п'яте місце у списку проблем, тоді як "традиційні" проблеми, такі як корупція та неефективність судової системи, залишаються на першому місці. Згідно з щорічним рейтингом Transparency International, Україна посідає 126-те місце за рівнем корупції, поряд з такими країнами, як Азербайджан і Киргизстан. Крім того, інвесторів, переважно іноземних, стурбовано імміграційним процесом та громадськими настроями: з країни виїжджають кваліфіковані працівники, що створює негативне уявлення про інвестиційний клімат.

Щодо інших негативних факторів інвестиційного середовища, експерти, науковці та самі інвестори вказують на:

- зниження міжнародної конкурентоспроможності вітчизняних підприємств;

						79
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

- низька якість продукції, яка не відповідає міжнародним стандартам;
- обмежений вибір сфер для інвестування;
- складна процедура оформлення документації та система оподаткування;
- надмірне регулювання інвестиційної діяльності та недосконалість нормативно-правової бази з регулювання інвестицій та підприємницької діяльності;

- відсутність гарантій щодо захисту прав інвесторів та прозорості в укладанні договорів між інвесторами та державою;

- політична та економічна нестабільність;

- недосконалість реформ та неефективна робота митниці;

- слабка валютна регуляція та непослідовна політика Національного банку України; низька продуктивність економіки, яка виражається у неплатоспроможності великої кількості українських підприємств та низькому рівні відповідальності за дотримання умов контракту;

- значна боргова навантаженість;

- неефективний та асиметричний розподіл залучених ресурсів на регіональному та галузевому рівнях, коли інвестиційні потоки переважно спрямовані у розвинені регіони з вищою рентабельністю, залишаючи менш розвинуті регіони поза увагою.

Особливу увагу слід приділити відсутності сучасної логістичної системи в Україні, яка відповідала б сучасним вимогам. Для 9,8% опитаних іноземних компаній цей аспект був вирішальним при прийнятті рішення щодо входу на ринок. Для кращого розуміння ситуації у країні Світовий банк розрахував Індекс ефективності логістики, що враховує 6 факторів: митні процедури, якість інфраструктури, простоту організації міжнародних поставок, потужність логістичних служб, контроль матеріально-технічного забезпечення та своєчасність організації поставок. Незважаючи на певні покращення, результати залишаються незадовільними, оскільки, за словами координатора українського комітету ЄБА з логістики, вітчизняні логістичні послуги на 40-50% менш ефективні, ніж у провідних країнах Європи та Америки.

						80
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

Скорочення витрат на логістику може стимулювати економічне зростання та сприяти зміні спеціалізації внутрішнього ринку на основі сировини, що відобразиться на зниженні собівартості виробництва, а потім і на цінах. Ще одним чинником відставання є якість та стан відправлення. УкрЗалізниця здійснює 82% усіх вантажних перевезень (в розвинених країнах частка залізничного транспорту значно менша), тому ефективність такого способу логістики потребує покращень: низький показник оборотності вагонів, невиконання або часткове виконання планів капітальних інвестицій, крадіжки, корупція, що призводять до значних фінансових збитків експортерів та впливають на конкурентоспроможність промисловців. Про це наголошує генеральний директор компанії «Арселор Міттал Кривий Ріг» Парамжит Калон, що підприємство зазнає збитків через нестачу вагонів і локомотивів, а також через тарифи на перевезення вантажів.

Подібні проблеми також стосуються автомагістралей, оскільки якість доріг в Україні набагато нижча, ніж у країнах Європи. За словами голови правління "Укравтодору" Олександра Кубракова, на будівництво та капітальний ремонт доріг, включаючи транспортні коридори між портами і ЄС, припадає близько 33 мільярдів гривень, що складає половину доходів бюджету від паливного акцизу. За прогнозами урядовця, при нинішніх темпах повне оновлення і відповідно поліпшення умов для інвесторів відбудеться у 2022 році.

Уряд має перед собою такі пріоритетні завдання для вирішення: відсутність закону про внутрішній водний транспорт, контроль габаритів та ваги на автошляхах для збереження доріг у належному стані, регулярне патрулювання небезпечних ділянок доріг, встановлення відеоспостереження та обладнання місць для відстою транспорту з відповідною охороною; для залізниці: збереження вантажів під час перевезень, вирішення проблеми розукомплектування рухомого складу.

Незважаючи на усі перешкоди, Україна вважається одним з найбільших потенційних ринків у Європі. Серед позитивних чинників можна відзначити:

						81
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

- Значний природно-ресурсний потенціал, включаючи значні запаси різних видів сировини, та відсутність стихійних лих, таких як смерчі, цунамі чи посухи.

- Наявність кваліфікованих робочих кадрів, які можуть швидко адаптуватися до впровадження новітніх технологій у виробничому процесі, при низькій рівній заробітної плати. Також високий рівень досліджень і розробок у багатьох галузях науки і техніки.

- Вигідне географічне розташування та доступ до моря, що розширює можливості для ринків збуту та знижує транзакційні витрати.

- Наявність перспективних галузей, які потребують інвестицій, особливо у сільському господарстві, з урахуванням вигідного географічного положення та родючих ґрунтів.

- Привабливість для іноземних інвесторів у таких сферах, як виробництво, роздрібна торгівля, енергетика та ІТ-сектор.

- Розвинені рекреаційні ресурси, такі як Карпати та узбережжя Чорного моря, які є популярними туристичними напрямками.

Для завершення дослідження було обрано кореляційний аналіз, що дозволить визначити основні фактори, що впливають на обсяги інвестування.

Були обрані такі показники за період з 2015 по 2021 рік: прямі іноземні інвестиції, обсяг реалізованої продукції в промисловості та експорт товарів. Спочатку розглянемо залежність обсягу реалізованої продукції від залучених прямих іноземних інвестицій в промисловість України. Вибравши ці показники для кореляційного аналізу та побудувавши лінію тренду (рис.3.7), ми отримали залежність обсягу реалізованої продукції від прямих іноземних інвестицій в промисловість з достовірністю на рівні 86,9%. З рівняння можна зробити висновок, що зі збільшенням прямих іноземних інвестицій на 1 млн. доларів, обсяг реалізованої продукції збільшується на 8,88 млн. доларів.

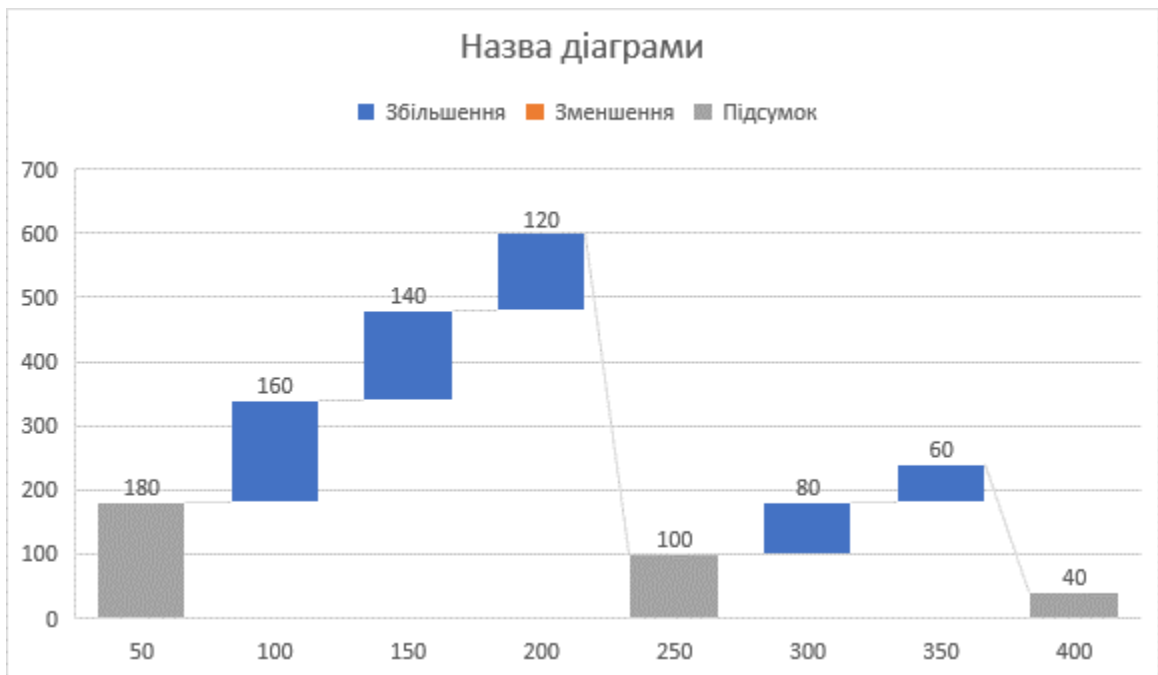

рис. 3.7

Повертаючись до факторів, які впливають на інтерес інвесторів щодо інвестування, слід зазначити, що значна частина промислової продукції йде на експорт. Проведений кореляційний аналіз лише підтвердив зв'язок та залежність між експортом продукції та залученими іноземними інвестиціями.

Один з ключових факторів, який сприяє розвитку міста, - це наявність якісної інфраструктури. Це включає в себе дороги, мости, аеропорти, системи водопостачання та каналізації, транспортну мережу і т.д. Якісна інфраструктура створює сприятливе середовище для розвитку міста, будуючи фундамент для його подальшого росту і розвитку. Погляд на минуле може допомогти нам зрозуміти, як воно впливає на сучасне та майбутнє. Наприклад, у випадку з радіальним містом, якщо держава ставить за мету зберегти його історичну цінність, це може призвести до обмежень у внесенні масштабних змін або реконструкцій в сучасному.

Навіть зараз важливо усвідомлювати вплив каналізаційних систем на місто. Пофантазуйте, якщо їх не буде - які наслідки це може мати? Багато людей не усвідомлюють, що відсутність каналізації може перетворити місто на щось схоже на Венецію, з вузькими водними шляхами. Проте це може мати й

позитивні аспекти, наприклад, залучення туристів, які бажають поплавати на гондолах в історичних кварталах Києва.

Ефективне використання інвестицій та розвинена інфраструктура також спостерігається у Львові, де приваблення іноземних інвестицій допомогло відновити історичний центр міста та створити нові робочі місця.

Грузія славиться своєю стабільною політичною ситуацією та ефективним управлінням, що стимулює розвиток міської інфраструктури. Наприклад, велика кількість іноземних інвестицій припадає на туристичний сектор та інфраструктурні проекти в Тбілісі.

У Молдові громадські організації грають важливу роль у реалізації інфраструктурних проектів. Наприклад, спільно з місцевою владою вони залучають кошти для реконструкції доріг та відновлення громадських просторів.

Україна активно розвиває інноваційні технології у містобудуванні та енергоефективності. Наприклад, впровадження "розумних" технологій у Львові допомагає ефективніше використовувати ресурси та підвищує комфорт мешканців.

З урахуванням війни в Україні можна зазначити, що ця ситуація негативно впливає на розвиток міст, зокрема, на відновлення та будівництво інфраструктури в зоні конфлікту. Проте, нещодавнім прикладом успішного розвитку міст в умовах війни є Київ, де активно реалізуються інфраструктурні та культурні проекти незважаючи на внутрішню та зовнішню військову загрозу.

Звісно на даний час Україну не спішить фінансувати міську інфраструктуру та намагається вкладати всі кошти в оборону, та технології що пришвидшать перемогу в майбутньому.

						84
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

3.4 Запровадження військової інфраструктури м. Києва у сучасних умовах

У зв'язку з сучасними проблемами безпеки для містян на території України та, зокрема, м. Києва існує необхідність вдосконалення військової інфраструктури міста, критичної інфраструктури, що забезпечують безпечне перебування населення в ньому як в періоди блокади так і під час авіаударів, ракетних та артилерійських обстрілів, диверсій.

Попередньо, в другому розділі, було розглянуто існуючу військову інфраструктуру м. Києва, де було зазначено, що наявні укриття не відповідають нормам по захисту населення, тому в місті мають бути створені спеціалізовані бомбосховище.

Під бомбосховищем мається на увазі повноцінний об'єкт з автономними базовими комунікаціями, як зображено на рис. 3.8:

- вентиляція;
- медичний пункт;
- приміщення дизельної електростанції;
- приміщення для продовольства;
- санітарний вузол;
- приміщення ПММ;
- електрощитова;
- вхід з тамбуром;
- аварійний вихід з тамбуром;
- приміщення для укриття людей;
- пункт управління.

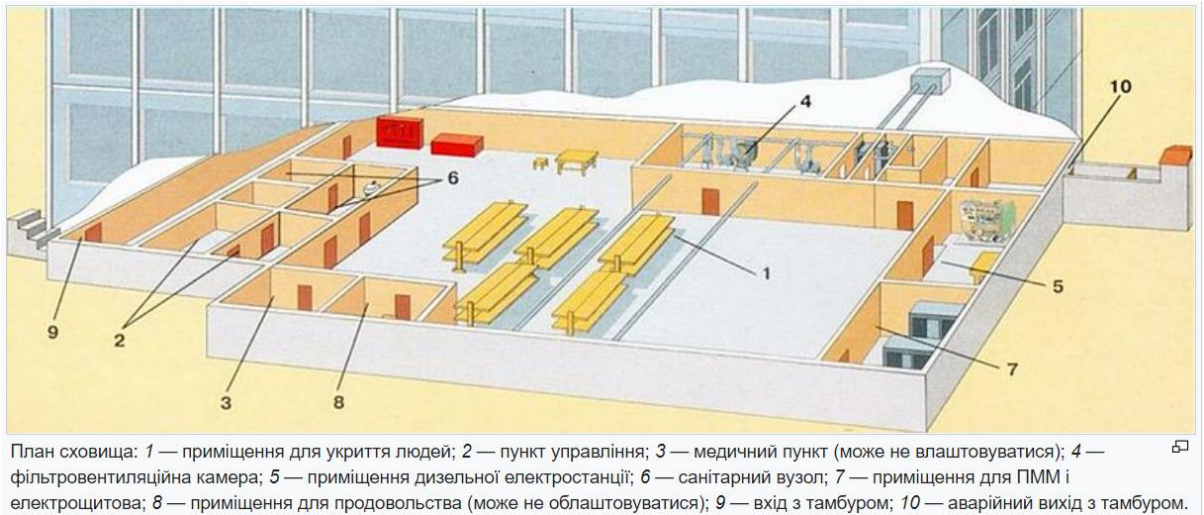

рис. 3.8 - План сховища цивільної оборони

Норма на одну особу не менше 0,5 метрів квадратних, 1 унітаз та 1 пісуар на 150 чоловіків, 1 унітаз на 75 жінок, 1 умивальник на 200 осіб.

У відкритих джерелах Київської міської державної адміністрації немає даних про бомбосховища, які були описані вище. Існує мапа укриттів, в які входять:

- підземні споруди метрополітену;
- підвальні приміщення житлових будинків;
- підвальні приміщення промислових підприємств всіх форм власності;
- підвальні приміщення учбових закладів;
- підвальні приміщення культурно-музейних та концертно-виставкових закладів;
- підвальні приміщення державних і військових органів;
- підвальні приміщення медичних закладів;
- підвальні приміщення торгівельно розважальних центрів та закладів харчування;
- підземні паркінги та інші підземні споруди.

Жоден з вище вказаних об'єктів не є цільовим для використання у якості бомбосховища. Деякі з них є небезпечними укриттями для населення у разі ракетних ударів та лише збільшують число жертв, а саме укриття без додаткової

населенню. Створення доків для берегової оборони, інформаційних бордів для населення по навчанню як діяти в різних критичних ситуаціях чи опис в додатку Дія, де знаходиться найближче сховище та його місткість, все це може перетворити міську інфраструктуру м. Києва в мур, що є на сторожі життя містян та ніколи не скориться нікому.

Підземні склади хоч і можливо знищити за допомогою ракетних чи ядерних обстрілів, але їх важко виявити через маскування, при достатньому укріпленні навіть ракети не можуть пошкодити майно в них. Розширюючи військову інфраструктуру такими будівлями можна зберегти більшість резервних ресурсів першої необхідності. Здавати такі будівлі в оренду приватним підприємцям та заохочувати підприємців до створення та використання таких споруд. Через постійне життя з агресором в декількох сотнях кілометрів не можна зупинятися в розвитку військової інфраструктури м. Києва та не забезпечувати безпеку мирному населенню, військовим, ресурсам. [17]

Як висновок, можна сказати що військова та критична інфраструктура м. Києва знаходиться на рівні УРСР та в подальшому не зможе протистояти новим викликам без модернізації всієї міської інфраструктури під очільництвом розвитку саме військової інфраструктури.

Стратегія модернізації міської інфраструктури в післявоєнний період та запропоновані найбільш важливі зміни міської інфраструктури, а саме модернізація транспортної та міської мобільності, покращення стану ЖКГ, поліпшення екологічного стану міста. Операційними цілями для реалізації Стратегії модернізації міської інфраструктури є розвиток громадського транспорту, модернізація пішохідної та велосипедної мережі та інфраструктури, посилення енергонезалежності м. Києва, популяризація ідеї чистого міста

Паралельним кроком в модернізації міської інфраструктури має бути розширення можливостей SMART-інфраструктури м. Києва, залученості населення в розвиток міста, вдосконалення.. За допомогою SMART-інфраструктури не лише додавати можливостей населенню, але впливати на нього.

						90
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

Відповідно до запропонованої Стратегії модернізації міської інфраструктури м. Києва в розрізі військової інфраструктури необхідно проводити масштабну кампанію з освоєння військово-інженерних технологій для забезпечення безпеки міста та майна.

Отже, впровадження Стратегії модернізації міської інфраструктури м. Києва у післявоєнний період в розрізі різних галузей допоможе м. Києву[17] протистояти уже наявним ризикам та бути готовим до інших критичних ситуацій, відповідати вимогам розвинутої столиці та забезпечити безпечне та комфортне проживання для населення.

						91
<i>Зм.</i>	<i>Лист</i>	<i>№ докум.</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>		<i>Лист</i>

Висновок

У даній магістерській роботі було досліджено теоретичні основи та практичні аспекти впливу інвестицій на розвиток міст, проведено порівняльний аналіз досвіду міської інвестиційної діяльності розвинених країн, а також обґрунтовано напрями модернізації міської інфраструктури м. Києва у післявоєнний період. Інвестиції відіграють вирішальну роль у розвитку міської інфраструктури, сприяють створенню нових робочих місць, покращують якість життя мешканців та підвищують конкурентоспроможність міст. Розглянуто основні теорії економічного зростання, екологічної модернізації та сталого розвитку, що підкреслюють важливість інвестицій для забезпечення довготривалого економічного розвитку.

Проведено оцінку впливу інвестицій на економічні, соціальні та екологічні аспекти розвитку міст. Досвід таких країн, як Німеччина, США та Японія, показує важливість інтегрованого підходу до інвестування, включаючи публічно-приватне партнерство для реалізації масштабних інфраструктурних проєктів. Виявлено основні тенденції, такі як сталий розвиток, цифровізація та інклюзивний розвиток. Успішні практики включають інтеграцію екологічних технологій, розвиток смарт-міст та підтримку інноваційних стартапів.

Визначено ключові напрями для модернізації міської інфраструктури м. Києва у післявоєнний період, включаючи відновлення транспортної інфраструктури, енергетичних систем, житлово-комунального господарства та соціальних об'єктів. Запропоновано впровадження смарт-технологій, використання іноземного досвіду та заходи щодо інтеграції військової інфраструктури у міське середовище.

Міська інвестиційна діяльність є багатогранним процесом, що вимагає комплексного підходу та тісної співпраці між державою, приватним сектором та громадськістю. Залучення інвестицій у розвиток міської інфраструктури забезпечує сталий розвиток міст, підвищує їхню конкурентоспроможність та створює комфортні умови для проживання. Досвід розвинених країн та

									92
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата					Лист

рекомендації щодо модернізації міської інфраструктури м. Києва можуть стати основою для формування ефективних стратегій розвитку українських міст у післявоєнний період.

						93
<i>Зм.</i>	<i>Лист</i>	<i>№ докум.</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>		<i>Лист</i>

Використана література

1. Становлення географії транспортної інфраструктури як наукового напрямку / Бордун О., Забарилло А.: Вісник Львів. 2004. с. 28-31. URL: <https://es.ua1lib.org/book/3147124/6d4d7c> (дата звернення: 18.04.2022)
2. Архітектурні конструкції виробничих будівель: навч. посіб. [для студентів ВНЗ] / Кінаш Р. І., Гладишев Д. Г. ; М-во освіти і науки України, Нац. Ун -т "Львів. політехніка". – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2015. – 288 с. : іл. – Бібліогр.: с. 254-256
URL:chrome-extension://efaidnbnmnibpcsjpcglclefindmkaj/http://www.ukrb ook.net/litopys/Knigki/2015/Lk_20_2015.pdf (дата звернення: 18.04.2022)
3. Основні напрями розвитку і розміщення соціальної інфраструктури в умовах транзитивної економіки / Шпильова Юлія Борисівна: НАН України, Рада по вивч. продукт. сил України. - К., 2006. с.237
4. Інфраструктура / Енциклопедія Сучасної України: електронна версія Савченко О. В., Ольшевський В. Й., Барановська І. В., Тетіор О. Н., Ковалів І. Р., Стегній. О. Г., Куценко В. І. НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень, 2011. с.4 URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=12489 (дата перегляду: 20.06.2022) (дата звернення: 12.05.2022)
5. Екологічна інфраструктура / Тетіор А.Н. .: Колосс, 2005. 272с
URL:<http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/geography/article/view/2274/2332> (дата звернення: 12.05.2022)
6. Проблеми створення і вдосконалення військової інфраструктури / Журавлев А. А., Хомченко Н. І. Department of Defense Dictionary of Military and Associated Terms // Defense Technical Information Center. 2010. с.6
7. Порядок формування переліку інформаційно-телекомунікаційних систем об'єктів критичної інфраструктури держави, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 р. № 563 (дата звернення: 9.05.2022)
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/563-2016-%D0%BF/paran17#n17>
8. There's a S.M.A.R.T. way to write management's goals and objectives / Doran, G. T. Management Review, 2017. с.35-36.
URL:<https://uk.wikipedia.org/wiki/SMART> (дата звернення: 23.04.2022)
9. «Strengthening Long-term Partnerships»/ GOV.UK, 2022.
URL:http://www.hm-treasury.gov.uk/pfi_strengthening_long-term_partnerships.htm (дата звернення: 12.06.2022)
10. Public Infrastructure / CFI.TM, 09.02.2022.
URL:<https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/economics/public-infrastructure/> (дата звернення: 16.04.2022)
11. United States Infrastructure Insight 2018-2022 / Bussiness wire (дата звернення: 16.04.2022)
URL: <https://www.businesswire.com/news/home/20190621005345/en/United-States-Infrastructure-Insight-2018-2022---ResearchAndMarkets.com>
12. Види соціальної інфраструктури/ Моя Освіта, 2022.

						94
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

URL:<https://moyaosvita.com.ua/sociologiya/vidi-socialno%D1%97-infrastrukturi/>
(дата звернення: 16.04.2022)

13. Соціальна інфраструктура: функціональне призначення та особливості розвитку/ Наталя Георгіївна Пігуль, Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2014. с. 117-122.

URL:

<https://docs.google.com/viewerng/viewer?url=https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/viewFile/493/477> (дата звернення: 07.05.2022)

14. Економічна теорія / Носова С.С. 4-е вид., стер. — Москва: КНОРУС, 2017. - 792 с. URL: <http://epi.cc.ua/ekonomicheskaya-teoriya217.html> (дата звернення: 07.05.2022)

15. ПЛИВ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ, Olha Sofiienko, Master student, School of Economics, Shanghai University, Shanghai <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5162> дата (2016)

16. THE IMPACT OF INVESTMENT ON REGIONAL DEVELOPMENT Зубков Р.С. кандидат економічних наук, старший викладач кафедри економіки і підприємництва Миколаївського Міжрегіонального інституту розвитку людини <http://global-national.in.ua/archive/14-2016/127.pdf> (дата 2016)

17.Стаття Назарія Бербеки «Роль інвестиційних проєктів у розвиток міст» https://zaxid.net/rol_investitsiynih_proektiv_u_rozvitku_mist_n1530085 (дата 11 листопада 2021)

18. Інформаційний портал депутатів Львівської міської ради, стаття «Ми всі розуміємо, як важливо для розвитку міста залучати інвестиції» <https://lvivrada.gov.ua/trybuna-deputata/item/9687-my-vsi-rozumiyemo,-yak-vazhlyvo-dlya-rozvytku-mista-zaluchaty-investyciji>

19. Використання Вікіпедія все ще стосуються розвитку інвестиційного потенціалу міста (Дата 2024)

20. Навчальний посібник «Інвестування» Г. Б. Погріщук, В. В, Руденко (дата 2014).

21. United Nations Human Settlements Program. PLANNING SUSTAINABLE CITIES UN-HABITAT PRACTICES AND PERSPECTIVES. URL:https://unhabitat.org/sites/default/files/download-manager-files/1404131088wpdm_Planning%20Sustainable%20Cities%20UN-HABITAT%20Practices%20and%20Perspectives.pdf .

22. Compact City Planning and Development: Emerging Practices and Strategies for Achieving the Goals of Sustainability. URL:http://www.mrtredinnick.com/uploads/7/2/1/5/7215292/urban_development_models.pdf .

23. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30.09.2019 №722/2019. Законодавство України: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>

						95
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист

24. Facilitator C.. Smart City – Elements, Features, Technology and Govt. Approach. 2021. URL: <https://www.constrofacilitator.com/smart-city-elements-features-technology-and-govt-approach/>

25. Hashem I. A. T., Anuar N. B., Chang V., Adewole K. S., The Role of Big Data in Smart City. 2016. Pp. 1-8. URL: https://www.researchgate.net/publication/301803005_The_Role_of_Big_Data_in_Smart_City

26. Manea G. Green Cities – Urban Planning Models for the Future. 2014. Pp. 465. URL: https://www.researchgate.net/publication/271587798_GREEN_CITIES_-_URBAN_PLANNING_MODELS_OF_THE_FUTURE

27. Ogrodnik K. INDICATORS OF THE COMPACT CITY CONCEPT – NECESSARY DATA AND THE POSSIBILITY OF APPLICATION. 2020. Pp 23-26.

URL:https://www.researchgate.net/publication/342507311_Compact_City_Planning_and_Development_Emerging_Practices_and_Strategies_for_Achieving_the_Goals_of_Sustainability

28. Moataz M. S., Ibrahim M. A., Zeyad M. El S., Eco-City as Approach for Sustainable Development. 2017. Pp 59-65. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/235050174.pdf>

29. Управління сучасним містом / за редакцією В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого: Національна академія державного управління при Президентові України, Київ 2008. 283-285с., 412-421с.

30. Думка автора Алешков Олександр Валерійович (дата 27.05.2024)

						96
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		Лист